

PROVINCIERAAD VAN ANTWERPEN

Beknopt verslag.

Vergadering van 4 december 2020

Zitting van 10 december 2020

De voorzitter verwelkomt de leden op de voortgezette vergadering van 4 december 2020. Hij opent de vergadering om 14.00 uur.

De heer Provinciegriffier is aanwezig.

Tekenden de aanwezigheidslijst:

De heer	ANCIAUX Koen
Mevrouw	BAKELANTS Ann
De heer	BELLENS Peter (*)
De heer	CALUWÉ Ludwig
De heer	CLAESSEN Jan
Mevrouw	COLSON Mireille
Mevrouw	COTTENIE Christ'I (*)
Mevrouw	CUYLAERTS Nathalie (*)
De heer	DE HAES Jan
De heer	DE QUICK Erik
De heer	DE WINTER Stefan
De heer	DILLEN Koen
Mevrouw	FRANÇOIS Catherine (*)
De heer	GEYSEN Kris
De heer	GYS Seppe (*)
Mevrouw	HELSEN Katleen
Mevrouw	JACQUES Ilse (*)
Mevrouw	LAUWERS Linda (*)
De heer	LEMMENS Luk
De heer	PALINCKX Koen (*)
De heer	SCHOOFS Louis
De heer	SOHIER Rudy
Mevrouw	STEVENS Lili
Mevrouw	TALHAOUI Fauzaya
De heer	VALKENIERS Bruno
De heer	VAN BUEREN Hugo (*)
Mevrouw	VAN DIENDEREN Ilse
Mevrouw	VAN GORP Valery (*)
Mevrouw	VAN HAUTEGHEM Marleen (*)
Mevrouw	VAN OLMEN Mien (*)
De heer	VAN RANSBEECK Brend (*)
De heer	VANDENDRIESSCHE Diederik
Mevrouw	VERHAERT Inga (*)
De heer	VERHAEVEN Eddy (*)
Mevrouw	WECKHUYSSEN Wendy

Verontschuldigd: Mevrouw de Gouverneur, de heer Tobias Daneels

(*) Zij waren tijdens de raadsvergadering fysiek niet aanwezig in het provinciehuis, maar namen van thuis uit digitaal deel aan de vergadering (inclusief de stemmingen).

De raad is bijeen in openbare vergadering.

De heer SCHOOFS zegt dat de heer Daneels ziek is waardoor zijn tussenkomsten op een latere datum zullen worden voorgelegd. Hiermee winnen we ook wat tijd.

De VOORZITTER vraagt om de tussenkomsten en antwoorden zo bondig mogelijk te houden zodat we toch een beetje tijd winnen. Anders zal het een lange zitting worden.

OPENBARE VERGADERING

Europese samenwerking

Mevrouw TALHAOUI zegt dat tijdens de recente Europese Top van regeringsleiders over de meerjarenbegroting en het coronaherstelfonds, Hongarije en Polen hun veto uitspraken omdat er een mechanisme in wordt verwerkt dat landen financieel zou straffen die volgens andere EU-lidstaten de rechtstaat met de voeten treden. Er is ondertussen misschien al een compromis gevonden. Het APB PSES heeft als belangrijke kerntaak de positie van onze provincie in Europa en de Europese Unie te versterken maar veel belangrijker om de beleids- en financieringsmogelijkheden die daaruit voortvloeien optimaal te benutten en op die manier onze gemeentebesturen en burgers aan de Europese integratiedroom te laten participeren.

Enkele vragen: Zal de blokkering van de goedkeuring van het budget op Europees niveau repercussies hebben op de werking van het APB PSES voor het aantal personeelsleden en voor de nieuwe projecten die steden en gemeentebesturen kunnen indienen? Wat is de deadline voor de indiening van nieuwe projecten? Zal de provincie ook kunnen genieten van het Europees Coronafonds?

Vorig jaar vroeg ik rond deze tijd naar de voorwaarden voor de implementatie van de Green New Deal EU programma's (innovatie, digitalisering en vergroening van onze economie) in de verschillende beleidsdomeinen in onze provincie. Hoever staat men met de vertaling van de Green New Deal in de verschillende domeinen? Gisteren werd gesproken over een koppeling van het beleid aan de SDG's. Zal dit hier ook gebeuren? Zal een laattijdige goedkeuring of andere invulling invloed hebben op ons budget?

Mevrouw HELSEN zegt dat ze zal proberen om bondig te antwoorden. Europa beleeft woelige tijden, dat klopt. De blokkering van de nieuwe meerjarenbegroting kan inderdaad een vertragend effect hebben op de nieuwe generatie Europese programma's. De vraag is natuurlijk hoe lang die blokkering zal duren. Maar als je bedenkt hoe belangrijk deze middelen zijn in het totale aandeel van de publieke investeringen in een land, weet je dat de blokkering ook die landen zelf pijn zal doen. Voor België gaat het om 2,7 miljard EUR, voor Hongarije is dat 25 miljard EUR, en voor Polen 86 miljard EUR. Die landen hebben dus ook belang dat er een oplossing komt. Als dat lukt, is er geen sprake van een impact op onze programma's, projecten of werking. Als dat niet lukt, loopt alles wat gekoppeld is aan die meerjarenbegroting vertraging op. Wij zijn hier alvast volop bezig met de voorbereiding van de nieuwe programma's.

Gisterenvoormiddag werden voor Interreg –Vlaanderen Nederland de teksten zo goed als volledig afgewerkt. Het is nu afwachten welke budgetten hierop worden geplakt. We staan in elk geval klaar. Voor de directe werking van onze dienst Europa en het APB PSES heeft een korte blokkering geen negatieve impact. De personeelsfinanciering die

voortkomt uit de EU-programma's zelf, is tot einde 2021 geregeld uit de aflopende begroting.

Voor wat de projectwerking betreft en de vraag naar wat de deadline is voor nieuwe projecten is het op dit moment nog niet mogelijk om te antwoorden. We moeten dus nog wel wachten. We weten dat velen erop wachten zoals vele instellingen die gebruikmaken van deze subsidies. We hopen niet in die situatie terecht te komen.

Wat zeker ook belangrijk is, is de Brexit. We gaan dan ook de petitie betreft Interreg 2 zeeën-programma vanuit de deputatie mee ondertekenden. Het gaat over een impact voor onze provincie van meer 22 miljoen EUR. Vanuit Vlaanderen worden pogingen ondernomen om dit bedrag voor nieuwe projecten te behouden. De Brexit zal een veel grotere invloed hebben dan de blokkering door Polen en Hongarije.

Wat uw vraag over het Europees Coronafonds betreft of de extra middelen die zullen worden ingezet. Ze worden niet rechtstreeks ter beschikking gesteld van ons als provincie, maar via de federale en vooral via de Vlaamse overheid. Morgen zal de Vlaamse regering hierover een visie-tekst goedkeuren.

Dan tot slot nog naar uw vraag over de Green Deal. Vorig jaar presenteerde de Europese Commissie met die plannen een zeer ambitieus project om de Europese economie en heel onze samenleving sterk te vergroenen. De Green deal zal de komende jaren een belangrijk richtpunt zijn voor de projectwerking die doorheen heel Europa zal worden opgezet, ook hier bij ons. Onze plannen rond duurzame mobiliteit, natuurontwikkeling, innovatie in de land- en tuinbouw, energie-besparingen en -efficiëntie sluiten daar bij aan.

Mevrouw TALHAOUI zegt dat ze met haar vraag heeft aangetoond dat Europa een zeer belangrijke partner is voor de provincie. Zij zullen dit verder mee opvolgen vanaf volgend jaar zodat het geld waarop de provincie recht op heeft, zal terugvloeien.

De heer VALKENIERS zegt dat hij het niet elke dag eens kan zijn met mevrouw Talhaoui. Hij zegt dat zijn fractie enig begrip kan opbrengen voor het verzet van Polen en Hongarije tegen een al te dictatoriale overheersing van de Europese Unie. Polen en Hongarije zijn trouwens twee landen die ter zake ervaring hebben met dictatoriale regimes. Hun regeringen werden trouwens met een zeer grote meerderheid gekozen, iets wat sommige Europese potentaten niet kunnen zeggen. Hij verwijst ook naar het feit dat Europa soms twee maten en gewichten hanteert. Hij verwijst hierbij naar de schandalige houding van wat Spanje doet met Catalonië.

Nr. 2/1 van de agenda

APB Provinciaal Secretariaat Europese Structuurfondsen. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2021. Goedkeuring.
Verslag van de deputatie

(inlassen 19)

Goedgekeurd met 23 stemmen ja, bij 9 onthoudingen.

Stemming nr. 1.

(inlassen 20)

Wonen

De heer VAN RANSBEECK zegt dat zijn eerste tussenkomst in de provincieraad over wonen gaat. De huidige woonmarkt is de voorbije decennia steeds minder betaalbaar geworden, specifiek voor jonge mensen, alleenstaanden en sociaal-kwetsbare gezinnen. Dat toont de evolutie van de mediaan in verkoopprijzen aan in Vlaanderen van 2010 tot 2019. Voor open bebouwing steeg de mediaanprijs de voorbije acht jaar met 23,4%. Voor gesloten en halfopen bebouwing betrof de stijging 33,3% en voor appartementen 30%. Ondanks de coronacrisis stijgen de woningprijzen in Vlaanderen gewoon verder. De coronamaatregelen en lockdown hadden - in tegenstelling tot de voorspellingen - geen negatieve impact op de prijzengroei van het residentiële vastgoed. De duurdere gebieden binnen steden en gemeenten stoten ongewild jonge mensen weg naar meer betaalbare buurten.

Een mogelijke oplossing tegen het probleem van de dure woningprijzen is om kleinschalig wonen te stimuleren vanuit de provincie. Kleinschalig wonen betreft – zoals de naam suggereert – wonen in een kleine woning op een kleine woonoppervlakte, waarbij elke vierkante meter efficiënt is opgedeeld en ingericht. Bovendien is de unit makkelijk transporteerbaar.

De heer Van Ransbeeck zegt dat zijn generatie zal niet in kasten van huizen zal wonen; ze verkiezen een kleinere woonoppervlakte met een efficiënte inrichting. Soms uit ideologische overwegingen, vaker nog puur uit noodzaak, omdat grote woningen noch haalbaar noch betaalbaar zijn. Bij jongeren, alleenstaanden en mensen met een beperkt budget is de interesse in kleine woningen zeer groot.

Tot op heden beslissen gemeentes autonoom of kleinschalige woonprojecten worden toegelaten via het al dan niet verlenen van een omgevingsvergunning. Kleinschalige woningen zijn voor de wet gelijk aan andere huizen, maar er bestaat geen speciale regeling hieromtrent. Op Vlaams niveau ontbreekt duidelijke regelgeving omtrent kleinschalige woonprojecten. De vrijheid die de beleidsmakers op Vlaams niveau inbouwden, vormt in de praktijk een hoge drempel voor gemeentebesturen. Door een gebrek aan omkadering, komen kleinschalige woonprojecten in onze provincie niet van de grond.

De Groen-fractie pleit ervoor om als provincie de ruimte in die Vlaamse wetgeving op te vullen, om de gemeentebesturen een werkbaar kader of een kapstok aan te bieden, dit binnen de grenzen van flankerend woonbeleid. Bovendien vragen we om hiervoor een voldoende groot budget vrij te maken.

De *tiny houses* zijn geschikt voor allerlei gezinstypes, niet enkel voor alleenstaanden, met een aankoopprijs van steevast onder de 100.000 EUR. Verschillende kleinschalige woningen kunnen binnen al dan niet tijdelijke projecten of afgebakende zones geplaatst worden, conform een goede ruimtelijke ordening, inclusief beschikbare gedeelde ruimtes of openbaar groen, wat strikt noodzakelijk is om de leefbaarheid te behouden. Idealiter ligt het project dicht bij voorzieningen en openbaar vervoer.

Mevrouw HELSEN zegt dat zij het met meneer Van Ransbeeck eens is dat we op Vlaams niveau een kader missen. Vandaar dat de beleidsnota 'wonen' een meer onderbouwd kader heeft voorzien. Wij willen zeker inspelen op de betaalbaarheid van wonen. Het probleem wordt dus alleszins erkend, beschikbaarheid en betaalbaarheid is zelfs één van de vier principes. Vandaar dat we elk jaar 700 000 EUR voorzien om van onderuit initiatieven te laten groeien en die als goede voorbeelden te laten uitdragen en te laten zien aan de mensen. Dat staat in de actieplannen, dat staat in onze woonvisie.

Ze verwijst ook naar het doortrekkersterrein in Lille dat gefinaliseerd gaat worden. Ook het mobiel zorgwonen gaan we ondersteunen, net als het initiatief van het pandschap dat tegemoetkomt aan de betaalbaarheid van kwetsbare groepen in onze provincie.

Het voorbeeld van tiny houses is mooi maar een probleem van het ideaalbeeld van tiny houses is dat deze steeds geplaatst worden in de natuur. Dit staat haaks op de ruimtelijke visie waar onze provincie aan werkt. Deze wil wonen stimuleren in goed uitgeruste kernen en de woonuitdagingen ook daar aanpakken. Ze verwijst hierbij naar de aanpak en het beleidsplan over ruimtelijke ordening van gedeputeerde Lemmens. Mevrouw Helsen zegt dat ze samen met hem overtuigd is van het belang van meer kleinschaliger wonen in de kernen. Ook de materialen die gebruikt worden moeten hierbij matchen. Volledig akkoord dus met de doelstellingen: aandacht voor betaalbaar wonen, aandacht voor de verschillende woonvormen die een plek moeten krijgen. We zullen in de toekomst met verschillende voorbeelden op het terrein de mensen en de verschillende actoren blijven inspireren.

De heer VAN RANSBEECK bedankt gedeputeerde Helsen voor haar antwoord. Hij bepleit ook dat de tiny houses niet in de natuur worden geplaatst. De provincie moet handvaten aanreiken aan de gemeenten. Hij bepleit een goede ruimtelijke ordening, ook inzake wonen. Dit moet in de hand worden gehouden.

De heer SCHOOFs verwijst naar het Vlaams beleid inzake de betonstop. Het ontwerp dat zal gestemd worden inzake ruimtelijk beleid zal wellicht ook impact hebben op het provinciaal beleid. Er zal moeten gekeken worden welke mogelijkheden die bieden aan het provinciaal beleid.

De heer LEMMENS zegt dat er al een aantal jaren had wordt gewerkt aan de nota ruimte. Met de gemeenten wordt samengewerkt om dit te concretiseren. Zoals collega Helsen heeft gezegd zijn één van de principes, het vrijwaren van de openbare ruimte. Vandaar onder meer om het hoger bouwen te promoten. Wat de, volgens spreker foutieve woord, betonstop betreft: We zullen zien wat de uitvoeringsbesluiten zullen geven. De visie zullen wij en de gemeenten alleszins moeten toepassen.

Mevrouw HELSEN wil nog een punt toevoegen aan het debat namelijk dat de lokale besturen ook de architecturale inzichten moeten bekijken en inzetten in de dorpskernen. Zo verwijst zij naar de (stijgende) verappartementisering in combinatie met het belang van de dorpskernen. Het moet matchen met het kleinschalig wonen en de omgeving.

De heer VAN RANSBEECK zegt dat het klopt dat de gemeenten ook die architecturale aspecten moeten nemen bij het beleid. Volgens hem hebben de gemeenten nood aan kader om de kleinschalige projecten te realiseren. De provincie moet daar verder op inzetten.

Mevrouw HELSEN zegt dat Kamp C ter zake de lokale besturen en de individuele burgers begeleidt. Het gebeurt dus al op het terrein.

Mevrouw VAN GORP zegt dat de tiny houses wel een financiële vrijheid geven. Anderzijds gaat het om zeer kleine ruimtes, waarin samenwonen een uitdaging worden. Ook huisdieren en de elektriciteitsvoorziening in de winter, gezien de zonnepanelen, maakt het woonaspect moeilijk. Dat zijn zaken die meegenomen moeten worden.

Kamp C**Nr. 2/2 van de agenda**

APB Kamp C. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2021. Goedkeuring.
Verslag van de deputatie (inlassen 21)

Goedgekeurd met 23 stemmen ja, bij 8 onthoudingen.

Stemming nr. 2. (inlassen 22)

Documentatiecentrum Atlas**Nr. 2/3 van de agenda**

APB Provinciaal Documentatiecentrum Atlas. Meerjarenplan 2020-2025 en
Kredieten 2021. Goedkeuring.
Verslag van de deputatie (inlassen 23)

Goedgekeurd met 24 stemmen ja, bij 6 stemmen nee en 3 onthoudingen.

Stemming nr. 3. (inlassen 24)

Gouverneur Kinsbergencentrum**Nr. 2/4 van de agenda**

APB Gouverneur Kinsbergencentrum. Meerjarenplan 2020-2025 en
Kredieten 2021. Goedkeuring.
Verslag van de deputatie (inlassen 25)

Goedgekeurd met 25 stemmen ja, bij 9 onthoudingen.

Stemming nr. 4. (inlassen 26)

Cultuurhuis De Warande

Nr. 2/5 van de agenda

APB Warande. Meerjarenplan 2020-2025 en kredieten 2021. Goedkeuring.
Verslag van de deputatie

(inlassen 27)

Mevrouw TALHAOUI zegt dat haar fractie zich bij dit punt zal onthouden omdat ze zich zorgen maken over de financiële situatie. Zij zegt dat de voorgangers zoals gedeputeerden Helsen en Geuens hemel en aarde hebben ingezet omdat deze cultuurtempel goed zou kunnen functioneren. We moeten ons best blijven doen om geld te blijven zoeken zodat de Warande kan blijven doen waarvoor ze destijds is opgericht.

De heer VANDENDRIESSCHE zegt dat ze zich ook zullen onthouden. Het is natuurlijk dubbel. We hebben in de vorige legislatuur "dit geschenk" gekregen. Het ligt nog altijd op onze boterham. Nu krijgen we in deze coronatijden nog extra inspanningen van de provincie. Hij bepleit dat de andere overheden ook hun verantwoordelijkheid zouden opnemen. Hij zegt dat ook het management van de Warande een extra tandje moet bijsteken.

De heer LEMMENS zegt dat de regio's dit zullen oplossen.

De heer VANDENDRIESSCHE zegt dat de gedeputeerde blijkbaar de Vlaamse regering gelooft. Dit is niet zijn voorstel.

De heer DE QUICK zegt dat zijn fractie dit wel zal goedkeuren. De Warande mag voor wat zijn fractie betreft gerust overgeheveld worden naar de Vlaamse gemeenschap aangezien het een cultureel gegeven is. Zijn fractie gaat dit goedkeuren omdat er een beter (financieel) beheer is dan in het verleden. Er is een bijpassing gebeurd in het kader van de coronacrisis. Dit is geen reden om dit af te keuren.

Mevrouw HELSEN zegt dat ook voor wat haar betreft de Warande een positief gegeven is. We hebben daar heel wat geëngageerde mensen die daar schitterend werk leveren. Het klopt dat de Warande voor zware uitdagingen staat. We moeten als provincie hier geen schrik van hebben. We kunnen als provincie aantonen dat we hiervoor het juiste bestuursniveau zijn. Collega Lemmens heeft gelijk wanneer hij zegt dat de stad Turnhout tevreden is dat de provincie zijn verantwoordelijkheid opneemt. Ook anderen die verbonden zijn aan de Warande, zijn tevreden met de rol van de provincie en middelen die zij hiervoor vrijmaakt.

Goedgekeurd met 27 stemmen ja, bij 7 onthoudingen.

Stemming nr. 5.

(inlassen 28)

Nr. 2/6 van de agenda

Provinciale initiatieven. Het GielsBos vzw. Jaarverslag 2019. Kennisname. Verslag van de deputatie

(inlassen 29)

Kennis wordt genomen.

De heer DE HAES zegt dat hij het gaat hebben over de natuur, over water en over de mens. 2020 was voor alle drie een speciaal jaar. Corona bracht de natuur dicht bij de mens. Het was een warm jaar voor de natuur en gelukkig hebben we kunnen ontdekken dat de mens heel veel warmte voor elkaar heeft getoond. Hij wil een dank uitbrengen aan alle mensen die werkten voor aan de groen- en recreatiedomeinen, de natuur, het waterbeleid, Campus Vesta, de communicatiedienst en de personeelsdienst. Ze hebben ook dit jaar zeker niet stilgezeten. Bedankt namens de deputatie maar ook bedankt namens de vele gebruikers.

Hij vervolgt verder met de bespreking van de werking en prioriteiten van het departement leefmilieu. Deze keer start hij zijn toelichting niet met een liedje. Hij verwijst naar de groene vingers en dat zijn voor hem de regionale landschappen en bosgroepen die namens ons werken in de natuur.

De regionale landschappen maken we gebiedsdekkend om in elk stukje van onze provincie deze sterke schouders te kunnen uitbouwen als basislaag en om de landschapskwaliteit te verhogen. Hiervoor hebben we de basisfinanciering opgetrokken en een extra budget van meer dan 1,6 miljoen EUR voorzien om deze uitbreiding te kunnen uitvoeren.

Voor 2021 hebben alle Zuidrandgemeenten goedkeuring gegeven voor toetreding tot het Regionaal Landschap Rivierenland. Zo zal de poot natuur en landschap uit het gebiedsprogramma Zuidrand nu een permanente toekomst krijgen bij het Regionaal Landschap. Dit brengt de teller op 10 nieuwe gemeentelijke leden.

We versterken ook de Bosgroepen. Bosuitbreiding in Vlaanderen is zeer complex en tijdrovend. De voorbije jaren hebben getoond dat alleen budget niet voldoende is. De Bosgroepen zijn een vat vol expertise. Hun focus tot op heden was voornamelijk het ondersteunen van private boscijners bij het beheer van hun bos. Geleidelijk aan namen ze de afgelopen jaren de aanplant van nieuwe bossen op zich. Nu schakelen we een versnelling hoger. Zo worden de Bosgroepen hét aanspreekpunt voor de lokale besturen binnen het kader van de bosuitbreidingsplannen en ze zijn dé partner in onze eigen provinciale bosuitbreidingen.

De Bosgroepen staan klaar om de lokale besturen en private eigenaars te begeleiden tijdens het hele bebossingstraject. Bossen vormen hét wapen tegen de klimaatverandering en het biodiversiteitsverlies.

Wat onze lange termijn ambities betreft: er zijn onze ambitienota's voor zowel de Bosgroepen als Regionale Landschappen. Dit zorgt voor een verscherpte focus. In kader van de efficiëntieverhoging van de werking van onze Bosgroepen werd er een uitgebreid traject opgezet om een fusie van BG Antwerpen Noord en BG Antwerpen Zuid te realiseren. Ze zouden de "Antwerpse gordel" gaan heten.

In ons beleid kijken we ook uit naar ruimte voor water.

De laatste jaren kampen we met de gevolgen van de klimaatverstoring: intensieve natte periodes en extreem droge periodes wisselen elkaar af. Het beheersen van watertekorten en -overschotten is dé uitdaging van de toekomst. Daarenboven dienen we af te stemmen met de natuurdoelen en de noodzaak tot meer groenblauwe toegankelijke

ruimte. Daarom versterken we de samenwerking tussen onze provinciale entiteiten om naar een driedubbele realisatie te gaan: Ruimte voor water, mens én natuur.

We hebben de ambitie voor het ecologisch herstel van de beekvalleien. Een belangrijke stap in het realiseren van een robuust watersysteem en kwaliteitsvolle blauwgroene netwerken is om onze beek- en riviervalleien terug de ruimte geven die ze verdienen. Ecologisch en morfologisch herstel leidt tot natuurlijke beekvalleien die veel robuuster zijn én tegelijkertijd hemelse plekjes in onze provincie vormen om te verpozen en te genieten van de natuur. We doen dat aan de Grote Calie in Kasterlee en aan de Rode Loop.

Wat de pompen en infrastructuurwerken betreft hebben we een aanzet gegeven tot een grote inventaris actieplan in 2021. Ondertussen voeren we ook al de eerste acute maatregelen uit: zoals de vervanging van twee sifons (eentje aan de Hanswijkbeek in Mechelen, de andere aan de Zwarte Nete. Met de uitvoering van dit actieprogramma willen we nog een versnelling hoger schakelen. De adaptatie van ons watersysteem is een absolute must in het klimaatrobuust maken van onze samenleving.

Wat de hemelwater- en droogtecoördinatie betreft gaan we naast de korte termijn reactieve aanpak ook voor de lange termijn: de proactieve aanpak. Dit betekent de investering in stuwtjes en peilgestuurde drainage in het stroomgebied. Tegen de zomer komt het droogteplan.

Voor wat de overstromingsgebieden betreft: ook hier vindt mens en water/natuur elkaar. Een overstromingsgebied vangt bij hevige neerslag water gecontroleerd op, waardoor woon-, landbouw- en industriegebieden stroomafwaarts beter beschermd zijn tegen overstromingsschade. Anderzijds kan een overstromingsgebied het water langer vasthouden en laten insijpelen, wat ten goede komt aan de grondwatertafel die door de droogte bedreigd wordt. Natuurlijk ingerichte overstromingsgebieden maken we ook toegankelijk voor de burger.

Dit jaar investeren we fors in de aanleg van (natuurlijke) overstromingsgebieden. Momenteel hebben onze overstromingsgebieden een gezamenlijke buffercapaciteit van ongeveer 500.000 m³. Deze wordt fors uitgebreid met 110.000 m³.

Belangrijke prioriteit blijft het Klimaatplan 2030. Naast de opmaak van een eigen klimaatplan 2030 om de uitstoot van onze eigen organisatie te verminderen met 40% tegen 2030, begeleiden we de gemeenten bij de opmaak van hun klimaatactieplan in kader van de Burgemeestersconvenant om ook hun uitstoot met 40% te doen verminderen tegen 2030. Zo zullen we voor 62 gemeenten een CO₂-inventaris hebben opgemaakt, een risico- en kwetsbaarheidsanalyse hebben uitgevoerd, adaptatieworkshops georganiseerd en een klimaatactieplan hebben opgesteld in samenwerking met de streekintercommunales.

Wat het departement Vrije tijd betreft, de provincie beheert heel wat domeinen, parken, bossen, natuurgebieden, kasteelparken, ... Gebieden en locaties die men landschappelijk, natuurlijk en levend erfgoed noemt. We beschermen, behouden, ontsluiten en maken toegankelijk.

In 2020 hebben de provinciale domeinen en gebieden hun rol meer dan ooit bewezen. Voor veel van onze inwoners waren het tijdens corona de enige plekken om er eens even tussenuit te zijn. In 2021 proberen we om deze rol ook na corona te blijven vervullen en het dichtbijhuisaanbod op peil te houden. Elke inwoner en bezoeker van de provincie moet de kans krijgen om van en in de natuur te genieten, jong of oud, alleen of met gezin, ook als je iets minder te been bent of te maken hebt met financiële drempels. Het is een basisrecht.

In de Groendomeinen staat natuurbeleving centraal, in de parken blijft er ook ruimte voor de ontwikkeling van activiteiten.

We organiseren een uitgebreide publiekswerking met een kwalitatieve educatieve werking en duurzame evenementen en faciliteren initiatieven van externe organisatoren.

De link met milieu en klimaat wordt hier uitgebouwd en versterkt. We willen het jaarlijks aantal bereikte leerlingen via de educatieve werking laten toenemen. De domeinen streven kwaliteitslabels na. Dit veronderstelt de nodige investeringsprojecten. Voor 2021 gaat het om:

- Vrieselhof : opbreken oude en aanleg nieuwe parking en dreef: ontwerp;
- Rivierenhof: inrichting evenementenweide Rivierenhof : ontwerp;
- Averegten: verbouwingen aan de boerderij, aanleg parking voor gebouw en werkhuizen;
- Hertberg: aanleg buitenzone, renovatie gebouw: opstart plannen in 2021;
- Broek De Naeyer: vernieuwde toegang, paden, vlonder en andere inrichtingselementen;
- Vrijbroekpark: vernieuwen van de vijverzone, nieuwe parking en vernieuwen concessie.

We faciliteren recreatieve activiteiten: op de provinciale recreatiedomeinen kan je fietsen en wandelen in een groene omgeving, maar ze bieden daarbij ook een uitdagend, inspirerend, uniek en actief aanbod. De provinciale recreatiedomeinen kiezen resoluut voor toegankelijkheid en laagdrempeligheid: door aangepaste toegankelijke infrastructuur, door gratis of aan zeer democratische prijzen. Uitschieter volgend jaar: de Lilse Bergen worden een provinciaal recreatiedomein.

We doen verder aan het ontsluiten van waardevol patrimonium. We kijken hier naar Kasteel d'Ursel: Het onderhoud van het kasteel en het domein is uiteraard een permanente opdracht, maar de grote renovatiewerken zijn de vorige legislatuur afgerond. In 2021 wordt een investeringsbudget voorzien voor de heraanleg van de parking en de dienstingang.

Voor wat het Arboretum betreft, dat is recent nog met 1 hectare uitgebreid. Er loopt een actie waarbij je meter of peter kan worden van een vierkante meter. Zo kan iedereen steun geven om de toekomstplannen van het Arboretum te helpen realiseren.

Het Kempens Landschap blijft zijn werk doen maar wordt van een vzw omgevormd naar een Stichting van Openbaar Nut. De Stichting blijft haar doelstelling getrouw: de verwerving, bescherming, valorisatie en het gebeurlijk herstel van monumenten, architecturale gehelen en landschappen, het leefmilieu, onroerend erfgoed en natuur- en cultuurpatrimonium in de provincie Antwerpen en inzonderheid de instandhouding, het herstel en beheer en de ontsluiting van beschermde goederen in haar bezit of haar beheer.

Wij blijven, aldus de heer De Haes, ook in de toekomst instaan voor het verhogen van vrijetijdsparticipatie. We kijken dan naar het drempelvrij toerisme. Met Drempelvrij Toerisme willen we opnieuw een stap verder gaan in ons streven naar vrijetijdsparticipatie voor iedereen. In 2021 komt er onder meer een lijn rond drempelvrije fietsvakanties.

Het Toerisme Provincie Antwerpen werkt als provinciale reisbestemmingsorganisatie met Kempen, Scheldeland en Vlaanderen Vakantieland als bestemmingsmerken, en als toeristische streekmotor aan de lokale welvaartcreatie en aan het welzijn van inwoners en bezoekers.

De uitrol en implementatie van relance-acties voor toerisme zijn in voorbereiding. Het provinciebestuur heeft dit jaar alvast een extra budget vrijgemaakt dat in 2021 zal worden aangewend om de door corona zwaar getroffen toeristische sector te ondersteunen.

Waar ook verder aan gewerkt wordt zijn de toeristisch-recreatieve routes. In de begroting staat 300.000 EUR voor onderhoud fietsknooppuntennetwerk door het provinciaal Routebureau.

Het Routebureau beheert ook de bewegwijzering van de Vlaamse Icoonroutes verder uit. Met dit initiatief willen Toerisme Vlaanderen en de 5 provinciale toeristische organisaties Vlaanderen op de kaart zetten als internationale bestemming voor fietsvakanties. Er komen 8 nieuwe Vlaamse iconroutes waarvan 3 in de provincie Antwerpen: de

Kempenroute, de Schelderoute en de Kunststedenroute. Die thematische routes liggen integraal op het knooppuntennetwerk. Er gaat veel aandacht naar de bereikbaarheid met het openbaar vervoer van de start- en eindpunten. In de zomer van 2021 is dit nieuwe netwerk van toproutes klaar. Daarna volgen de bijbehorende productontwikkeling, promotie en communicatie.

Voor wat Personeel en communicatie betreft: 2020 was een bijzonder jaar waarop we snel moesten inspelen op de actualiteit.

We zetten verder in op de ontwikkeling van onze medewerkers. Hierbij is het instellen van een Learning Management system en e-Learning belangrijk.

Interne mobiliteit en het welbevinden van onze medewerkers blijft prioritair. Als provincie streven we ernaar om een aantrekkelijke werkgever te zijn en te blijven.

In die zin zal er volgend jaar dan ook veel aandacht gaan naar de hervorming van het rechtspositieregeling. Uiteraard is het daarvoor wachten op de insteek vanuit de Vlaamse Overheid. Wat de pensioenen betreft: hebben we ons OVV omgezet in een OFP-S.

Wat het communicatiebeleid betreft: We blijven zetten verder in op de B2B communicatie. We bouwen verder aan de website. We onderhouden een nauwe band met gemeentebesturen.

Campus Vesta is de belangrijkste partner van lokale besturen en bedrijven betreffende opleidingen voor brandweer, politie, medische opleidingen en rampenmanagement. Dit was in 2020 niet gemakkelijk bijvoorbeeld omdat er geen fysieke activiteiten konden doorgaan. Waar mogelijk werd dit digitaal opgevangen. We moeten de inhaalbeweging volgend jaar inplannen. De provincie Antwerpen heeft de meeste Seveso-bedrijven op haar grondgebied. Het zijn er een 100-tal waarvan bijna 2/3 tot de hoge drempel categorie behoren. Daarom investeert Campus Vesta in een oefenplaat voor zware industriële brandbestrijding. Ten gepaste tijde hoopt gedeputeerde De Haes met de raadscommissie een bezoek te brengen aan Campus Vesta, liefst als er acties te zien zijn want dat is wel de moeite waard.

Milieu en natuur

Mevrouw COLSON zegt dat geen mens nog zal ontkennen in de afgelopen maanden van lockdowns dat bossen dicht in je buurt van cruciaal belang zijn, voor ontspanning, voor mentaal welzijn, of als speelterrein voor onze kinderen. Bovendien zijn ze ook van cruciaal belang voor het behalen van de klimaatdoelstellingen.

Bosuitbreiding is dan ook een belangrijke beleidsuitdaging binnen ons provinciaal en het Vlaams bestuursakkoord. Minister Demir heeft 121 miljoen EUR vrijgemaakt voor 4000 hectaren nieuw bos tegen 2024. Maar de voorbije jaren hebben geleerd dat budget alleen niet voldoende is. Bosuitbreiding in Vlaanderen is zeer complex en tijdrovend. De oproep vanuit Vlaanderen klinkt dan ook zeer luid om hier massaal aan mee te werken. Alle bestuursniveaus zullen moeten samenwerken.

Het provinciebestuur heeft de ambitie gesteld om tegen 2024 alle gemeenten te ondersteunen via de Regionale Landschappen. Hiervoor werden middelen vrijgemaakt met een bijhorende planning. Voor elke gemeente die toetreedt tot een Regionaal Landschap zal de provincie 20.000 EUR extra werkingsmiddelen geven aan het RL. Niet voor niets, want het doel is om de regionale landschappen gebiedsdekkend te maken. Momenteel zien we nog heel wat blinde vlekken op de kaart van de regionale landschappen.

Deze beleidskeuze is in goede aarde gevallen bij onze gemeenten. Verschillende onder hen hebben aangegeven zo snel mogelijk te willen toetreden tot het RL.

Gemeente Herselt is hier één van. We zijn dan ook al een groene gemeente met 27% oftewel 1400 ha bos. Het is dus niet voor niets dat we er als bestuur voor hebben gekozen om aanzienlijk wat middelen in te schrijven in onze MJP voor behoud en zelfs uitbreiding van onze bossen en natuur. Daarin voorzagen we onder andere ook al de

jaarlijkse toelages voor regionale landschappen en voor de bosgroepen. Kortom Herselt is helemaal klaar om er samen met de regionale landschappen en de bosgroepen in te vliegen. En we zijn niet de enigen die staan te trappelen om er in te vliegen. Wat ons betreft dus de hoogste tijd om ook hier een versnelling hoger te schakelen. Daarom volgende vragen: Hoe wil u deze complexiteit in het proces mee helpen stroomlijnen? Wat zijn de mogelijkheden om deze gemotiveerde gemeenten vroeger toe te laten treden tot een RL?

Mevrouw VAN DIENDEREN zegt dat zij begint met een terugblik op het vorig klimaatplan. Zij gebruikt hiervoor de emissie-inventaris. Zo valt op dat het aandeel van het verbruik van de stookinstallaties voor de verwarming van gebouwen de grootste bron van uitstoot van broeikasgassen is. Ze vermoedt dat dit met het nieuw Provinciehuis anders zal uitvallen. Als eindresultaat geeft dat dan een daling van 46,6%. Het klimaatplan 2020 stelde een klimaatneutrale organisatie voorop. Die doelstelling is niet gehaald.

Voor wat de toekomst betreft verwijst zij naar de ambities van onder meer stad Antwerpen en de Europese Green-deal tot een vermindering van de CO2 uitstoot met 55%. Wat gaat de provincie doen? Zij heeft begrepen dat het voor onze provincie min 40% wordt. Is dit zo? Vandaar de volgende vragen: Welke zijn de doelstellingen van dit plan? Welke CO2-reductie wordt beoogd in 2030? Zal het plan werken met een klimaatbegroting? Hoe is de opvolging van het plan voorzien? Welk communicatie- en participatietraject is voorzien? Bevat het plan een ondersteuning van de gemeenten? Hoe wordt dat voorzien?

Mevrouw VERHAERT zegt dat zij eerder een schriftelijke vraag stelde over wat de provincie gaat doen om landbouw mee aan boord te krijgen in het aanplanten van kleine landschapselementen. Zij kreeg er een uitvoerig antwoord op. Al was het volgens haar wat naast de kwestie. Dus probeert zij het nog eens.

Er zijn, inderdaad gelukkig al meer projecten dan vroeger die kleinschalige landschapselementen promoten. Met de erosie van gronden, zeker in de Noorderkempen, is daar grote nood aan. Maar de aanvragen en de initiatieven komen steevast van de usual suspect. Landschapsparken, natuurland, individuele burgers, lokale besturen enz. Grote afwezige: de landbouw. De subsidies zijn duidelijk niet van aard om hen te overtuigen. De erfbeplantingsplannen van de Hooibeekhoeve zijn eigenlijk ook minimalistisch (kleine sierwilgjes e.d.). Wij hebben het over houtkanten, heggen en hagen.

In de Middeleeuwen stond heel of half Europa vol met die hagen. Een haag omzoomde wat een landbouwer op één dag kon bewerken. Door de schaalvergroting van de landbouw zijn de hagen stukje bij beetje verdwenen met veel erosie tot gevolg en vernietigende effecten voor het landschap. Kijk naar Wuustwezel bijvoorbeeld: een landelijke gemeente met ongeveer 21.000 inwoners. Tegenover bijna 2 miljoen kippen en 180.000 varkens. De megastallen staan als fabrieken in het landschap.

Als we de gouverneur horen pleiten voor maatregelen tegen droogte, maatregelen om water te bufferen, maatregelen om de kwaliteit van de bodem te versterken en bewaken, dan zie ik ons allemaal ja knikken. We zijn het er roerend over eens. Zowel mensen in de steden als in landelijk gebied. Er is één bestuur dat beiden overziet én goed verstaat, een bestuur met precies de juiste schaal: de provincie.

Haar vraag is eigenlijk ook ingegeven door ons instemmend gedrag bij de rede van de gouverneur: het is een verzoek zo veel als een logische gevolgtrekking: laat de provincie hier écht een trekkersrol opnemen in Vlaanderen. En dan niet via kleinschalige projectjes via het Regionaal Landschap. Die leveren heel goed werk, maar we moeten écht de landbouw politiek aanspreken hierrond iets te doen. Daar gaat méér voor nodig zijn dan sensibilisering en kleine subsidies.

In het bestuursakkoord staat te lezen "De provincie Antwerpen sensibiliseert de medegebruikers van het agrarisch gebied. Immers de land- en tuinbouw heeft niet alleen

een economisch belang, maar is ook drager van het landschap en beheerder van de open ruimte." De landbouw heeft hier dus overduidelijk óók een verantwoordelijkheid. Als het de provincie menens is met zorg, niet alleen voor ondernemers en industriële landbouw, dan ligt hier een uitgelezen kans dat te bewijzen. Wat gaat u doen?

De heer DE HAES beantwoordt de gestelde vragen. Voor wat mevrouw Colson betreft zegt hij dat het inderdaad klopt dat bosuitbreiding in Vlaanderen complex en administratief erg tijdrovend is.

Daarom hebben we de basisfinanciering voor de Bosgroepen deze legislatuur al stevig (met 135.000 EUR) opgetrokken naar 875.000 EUR per jaar. We zien dat de vraag voor ondersteuning vanuit gemeentebesturen blijft toenemen. We bekijken daarom de mogelijkheid om, gelijkaardig aan onze droogtecoördinator, een provinciaal bosuitbreidingscoördinator aan te stellen binnen het kader van ons relancebeleid. Investerings die zorgen voor herstel en bescherming van de natuur kunnen duidelijke economische returns brengen en werkgelegenheid scheppen. Deze bosuitbreidingscoördinator kan de Bosgroepen begeleiden bij het ruimtelijk werk, maar ook onze gebiedsprogramma's ondersteunen bij de zoektocht naar de juiste percelen. Hij of zij wordt dan het interne aanspreekpunt voor alles wat met bosuitbreiding te maken heeft.

Daarenboven zijn de Bosgroepen, in samenspraak met de Vlaamse Bosintendant, aangesteld als hét aanspreekpunt voor de lokale besturen om de bosuitbreiding in onze provincie te realiseren. We hebben reeds een infografiek overhandigd aan alle lokale besturen (zowel politici als ambtenaren) om hen wegwijs te maken in de verschillende stappen van de bosuitbreidingsoefeningen. Onze beleidsdoelstelling om de landschappelijke kwaliteit van onze provincie te verhogen, door onder andere een gebiedsdekkende werking van onze regionale landschappen, heeft heel wat bijval gevonden bij de lokale besturen. Die willen sneller toetreden tot een regionaal landschap dan oorspronkelijk gepland. Gemotiveerde gemeenten moeten we ondersteunen en met open armen ontvangen om onze landschapskwaliteit in gans onze provincie te verbeteren. Er zijn verschillende scenario's mogelijk tot versnelde toetreding van gemeenten. Ik engageer mij om te kijken hoe we dit het beste kunnen maken.

Wat mevrouw Van Dienderen betreft zegt hij allereerst dat door haar wordt gesteld dat we het doel "klimaatneutrale organisatie 2020", niet hebben gehaald.

Wel, dit klopt volgens hem niet; temeer omdat ze zich baseert op de cijfers van 2018. Het provinciebestuur heeft het engagement genomen om onze uitstoot zoveel mogelijk terug te dringen en om vanaf 2020 onze resterende uitstoot volledig te compenseren. Zodat er een evenwicht is tussen de hoeveelheid CO₂ die wordt uitgestoten door onze provinciale bedrijfsvoering en de hoeveelheid CO₂ die door de natuur uit de atmosfeer wordt gehaald.

Dit doen we door lokaal in te zetten op de aanplant van nieuwe bossen, herstel van veenbodems in samenwerking met ANB en dergelijke. Maar ook door onze samenwerking met BOS+. Hierbij compenseren we de restuitstoot van 4.000 ton CO₂ via het beschermen van 60.000 hectaren tropisch woud in gemeenschapsreservaten in Peru én door het herstel van de reeds ontboste stukken met 180.000 nieuwe bomen.

Het in opmaak zijnde Klimaatplan 2030 gaat verder dan enkel de eigen organisatie. Het is een klimaatplan met acties op het volledige grondgebied. Het geeft uitwerking aan dezelfde drie doelen van het Burgemeestersconvenant voor klimaat en energie dat 66/69 van de Antwerpse gemeenten inmiddels hebben ondertekend, om hen maximaal te kunnen ondersteunen, namelijk:

- 40% CO₂eq. reductie tegen 2030 – t.o.v. 2011
- Het vergroten van de klimaatbestendigheid
- Toegang tot betaalbare, duurzame en veilige energie voor alle inwoners.

Er werd ook gekozen om het plan uit te schrijven met een multidisciplinair team met vertegenwoordiging vanuit verschillende provinciale diensten en departementen. Op deze manier kunnen we de lokale besturen maximaal ondersteunen. De opvolging van het klimaatplan voorzien we binnen het ISO14001-management systeem voor de eigen organisatie en daarnaast op basis van diverse indicatoren om de impact op het grondgebied periodiek te meten. We brengen de emissies per sector of uitstootbron in kaart dit zowel voor de eigen organisatie als voor het grondgebied.

Wat communicatie en participatie betreft werken we op meerdere sporen: In eerste fase wordt het klimaatplan multidisciplinair opgemaakt. We verhogen ook de draagkracht door onder andere het organiseren van onze jaarlijkse ISO-milieutrefdag. Dit jaar in thema van het klimaatplan. Daarnaast starten we een intern communicatietraject waarbij we het klimaatplan op een creatieve, bevattelijke en heldere manier vertalen voor de verschillende doelgroepen binnen onze provincie.

Wat betreft ondersteuning van de gemeente. De rode draad in ons beleid is de B2B aanpak. Dit was dan ook een absolute randvoorwaarde bij de opmaak van het klimaatplan 2030. We hebben met de 3 streekintercommunales een samenwerkingsovereenkomst afgesloten voor de gezamenlijke opmaak van de gemeentelijke klimaatplannen. Voor maar liefst 62 Antwerpse gemeenten zullen we een individueel klimaatplan opmaken. Deze actie loopt verder in 2021 en 2022. De opmaak van deze gemeentelijke klimaatactieplannen biedt ons als B2B overheid de kans om met alle provinciale diensten een ondersteuningsaanbod op maat uit te werken in uitvoering van de gemeentelijke klimaatplannen. Bijvoorbeeld door er voor te zorgen dat elke gemeente aangesloten is bij een Regionaal Landschap zodat we gebiedsdekkend klimaatadaptieve maatregelen kunnen nemen. Want klimaatadaptatie vormt een erg belangrijk onderdeel van het plan. En hier zullen wij als provinciale leefmilieufamilie (Regionale Landschappen, Bosgroepen, Dienst integraal waterbeleid, Dienst milieu en natuurbeheer,...) de gemeenten helpen met het realiseren van heel wat acties op het terrein namelijk de vergroening van speelplaatsen, het aanplanten en het beheer bossen via onder andere opmaak Natuurbeheerplannen, de opmaak groenvisie en bermbeheerplannen.

Spreker eindigt met te zeggen dat de natuur onze belangrijkste compagnon de route is om onze samenleving te wapenen voor de gevolgen van de klimaatverandering. Ecosysteemherstel vormt dé rode draad doorheen ons ganse leefmilieubeleid en zal ons helpen om te gaan met deze gevolgen (droogte & hitte, extreme neerslag op korte tijd, schaduw, propere lucht,...).

Hij verduidelijkt nog wat gisteren aan bod is gekomen met betrekking tot het burgemeesterconvenant en de rol van de intercommunales zoals IGEAN. De intercommunales zijn de regionale coördinatoren. De provincie maakt de sjablonen en de inhoud ervan. De intercommunale gaan hiermee naar de gemeenten en die gaan dit uitvoeren. Het moet duidelijk zijn dat wij IGEAN subsidiëren met 15 000 EUR, maar we krijgen die subsidies volledig terug uit het Streekfonds.

Wat de vragen van mevrouw Verhaert betreft zegt hij dat het voor hem niet echt duidelijk is wat nu juist de vragen waren. Hij verwijst dan ook naar het schriftelijk antwoord van 26 november dat hij haar heeft bezorgd. Hij maakt van deze gelegenheid dankbaar gebruik om een korte update te geven over kleine landschapselementen en onze aanpak.

Houtkanten, hagen, poelen, bomenrijen, struwelen, bermen, holle wegen, houtwallen,... allemaal landschapselementen die vroeger veelvuldig aanwezig waren in het platteland. Maar deze hebben we vaak jammer genoeg verloren en zijn door alternatieven als prikkeldraad verdrongen. De KLE's vervullen belangrijke functies in ons landschap. Hij begrijpt dan ook niet waarom men daar zo meewarig over doet. Dit is voor hem een schande. Zo hebben we samen met hen in 2019 gezorgd voor: De aanplant van 602 hoogstamfruitbomen, de aanplant van 38.562 bomen en struiken.

En maar liefst 1329 km aan hagen, houtkanten en dreven aangeplant of hersteld. Wallonië beroept zich op 4 000 km, terwijl het zeer veel natuur heeft. Naast aanplanting is beheer een absolute noodzaak om deze cruciale elementen in ons ecosysteem te behouden. Daarom worden langdurige overeenkomsten afgesloten met de betrokken eigenaars. Maar zorgen we tegelijkertijd voor ondersteunen aan de gemeenten via het Loket Onderhoud Buitengebied (LOB). Als gemeente is het een uitdaging om noodzakelijke onderhoudswerken in het buitengebied en aan deze KLE's tijdig en correct uit te voeren. Daarom ondersteunen we de Regionale landschappen bij het proefproject voor de opstart van het LOB in onze provincie (100.000 EUR per jaar, gedurende 3 jaar). Het LOB zorgt ervoor dat de juiste beheerschema's worden gevolgd voor elk type KLE. De inventarisatie en opvolging gebeurt in ons digitaal systeem DIPLA (Digitaal Platform voor Landschapsbeheer) waarvan wij als provincie de licentiekost voor ons nemen en een belangrijk hand hebben in de verdere ontwikkeling van het platform. Het gaat om een uitgave van 600.000 EUR over 8 jaar.

Mevrouw VERHAERT geeft 2 korte reacties. Ze benadrukt dat voor wat het streekbeleid betreft de provincie zelf voldoende experten hebben voor het participatietraject. Daarnaast zegt zij dat zij helemaal niet meewarig doet over wat we doen. Integendeel, wij doen dit goed. Ze vindt wel dat de landbouwsector hierbij meer moet worden betrokken.

Mevrouw VAN DIENDEREN zegt dat dit hier het enige moment is dat we mogen vragen naar de intenties van de deputatie. Anders worden die vragen hier stevast geschrapt. Zij kijkt uit naar de opvolging van klimaatplan en de bespreking ervan in een speciale commissie, verenigde raadscommissie of in de raad.

De heer DE HAES zegt aan mevrouw Verhaert dat hij wellicht gestruikeld is over het woord minimalistisch. Wat het participatietraject betreft voor het klimaatplan is de provincie niet rechtstreeks betrokken. IGEAN gaat rechtstreeks naar de burger, wij niet. Indien IGEAN een tekort heeft aan capaciteit dan is het goed dat zij zich door ons laten begeleiden.

Aan mevrouw Van Dienderen zegt hij dat wij elkaar begrijpen. De bespreking van het plan zal later aan bod komen.

Nr. 3/8 van de agenda

APB Provinciaal Instituut voor Hygiëne. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2021. Goedkeuring.
Verslag van de deputatie

(inlassen 30)

Goedgekeurd met 25 stemmen ja, bij 9 onthoudingen.

Stemming nr. 6.

(inlassen 31)

Waterbeleid

De heer DILLEN zegt dat we de laatste jaren steeds meer horen van volwassenen die het normale arbeidsritme niet meer aankunnen. Te veel stress, te snel werken, werk onvoldoende aangepast aan mensen met lichamelijke en psychische kwalen. Meestal zijn

het dus werknemers met een labiele psychische gezondheid of met belangrijke lichamelijke letsels. Zij worden dan veelvuldig en soms langdurig werkonbekwaam, hetgeen de psychische stabiliteit niet bevordert. Na lange tijd worden zij meestal opgeroepen door VDAB om een alternatief arbeidstraject te bespreken.

De laatste tijd zijn er steeds meer van deze mensen waarvoor ik in onze huisartsenpraktijk een medisch attest moet schrijven, een uitvoerig verslag moet maken voor de VDAB waarin we de diagnose en beperkingen moeten vermelden. Ze krijgen dan de toestemming om een job te zoeken in dit niet reguliere arbeidscircuit. Een belangrijk aantal personen vindt echter geen werk.

Zijn eerste vraag: Is er geen taak weggelegd voor het provinciebestuur om jobs te creëren die deze mensen zonder extra stress kunnen uitoefenen in een gezonde omgeving?

Hij weet dat de regionale landschappen zich als belangrijk lid van de provinciale familie inzetten voor het behoud en verbetering van ons groen, onze gezonde en bio-diverse leefomgeving. Daarenboven zorgen zij voor een duurzame tewerkstelling van personen met beperkte kansen op de arbeidsmarkt. Zij doen dit door deze mensen in te schakelen voor het aanplanten van houtkanten, in kaart brengen van trage wegen, aanplant van voedselbossen,... Groenjobs vormen op die manier een sterke link tussen een beter leefmilieu en sociale tewerkstelling.

Zijn tweede en derde vraag: Vlaanderen heeft in het duurzame relanceplan na Covid geld voorzien voor enkele honderden jobs in de maatwerkbedrijven, dus voor mensen met een arbeidsbeperking. Bestaat er geen mogelijkheid dat, naast de regionale landschappen, andere provinciale leefmilieudiensten ook groenjobs aanbieden? En kan het provinciebestuur via dit beleid het aantal groenjobs verhogen in de toekomst, zodat men duurzaamheid creëert, mensen uit de werkloosheid haalt en hen ook een lichamelijk en psychisch beter welbevinden schenkt?

Nog een tweede aspect: De Covidpandemie zorgt niet alleen voor enorm veel lichamelijk leed in onze samenleving maar ook voor een belangrijke toename van psychische problemen.

Het aantal mensen met angst is enorm toegenomen door de aanwezigheid van het virus, angst om zelf besmet te geraken, maar ook om anderen te besmetten. Een rechtstreeks gevolg van deze angststoornissen, is de toename van slaapproblemen. Het aantal depressies is ook toegenomen zowel bij jongeren als bij ouderen. Velen zijn werkonbekwaam omwille van psychische problemen.

Er zijn goede medicamenten om de toestand te keren. Psychologen en psychiaters hebben de handen vol, maar een zeer belangrijke behandeling zowel curatief als preventief is: het tijdig ontspannen. Wandelen en fietsen zijn ideale manieren om de boog te ontspannen.

We merken sinds de start van de tweede lockdown dat onze provinciale domeinen, bossen en andere natuurgebieden overspoeld worden door bezoekers. Dit heeft enerzijds te maken met het historisch beperkt aanbod aan natuur en bos in Vlaanderen, maar toont ook de sterke noodzaak voor ontspanning en rust in deze moeilijke tijden.

Mijn laatste vragen: Is er ruimte binnen het provinciale duurzame relancebeleid om naar meer toegankelijke bossen en natuurdomeinen te gaan? Kunnen er afspraken gemaakt worden met privé-eigenaars van bossen? Hebben de Antwerpse bosgroepen en de Regionale landschappen een taak in dit verhaal?

De VOORZITTER had genoteerd dat het hier over waterbeleid ging gaan.

De heer DILLEN zegt dat hij de sociale economie wou beperken in combinatie met bos en natuur.

De heer DE HAES zegt dat de Regionale Landschappen inderdaad zorgen voor heel wat sociale tewerkstelling (in 2019 6.235 manuren). Maar ook de andere provinciale diensten zorgen voor duurzame sociale tewerkstelling zoals DMN. Hij verwijst naar de natuurlijke bestrijding van de eikenprocessierups: Bijna 1.000 nestkastjes met PEFC-gelabeld hout werden door een sociaal geëngageerd bedrijf gemaakt. We hebben ook een lijst samengesteld met verantwoorde producenten die met duurzaam materiaal en sociale tewerkstelling de kastjes maken. Door de dienst Waterbeleid wordt een beroep op gedaan op sociale tewerkstelling via een apart bestek voor specifiek onderhoud van provinciale waterlopen en overstromingsgebieden én exotenbestrijding. Dit gaat over een bedrag van 340.000 euro. De Bosgroepen: 4400 manuren groenjobs ingezet in 2019. DVT: Het volledige onderhoud van ons recreatief fiets- én wandelknooppunten netwerk. Ook het onderhoud van sommige domeinen van Kempens Landschap gebruiken de groenjobs onder andere bij de landschapsdokters.

Spreker zegt dat de COVIDpandemie heeft het aangetoond: een gezond ecosysteem zorgt voor gezondere mensen.

We kiezen daarom ook binnen onze budgetten resoluut voor het natuurlijk herstel van ons watersysteem, de aanplant van tientallen hectaren nieuw bos, de uitbreiding van onze regionale landschappen,... allemaal om de zogenoemde *Nature Based Solutions* uit te voeren. We richten ons op groene infrastructuur die vaak meervoudige oplossingen bieden. En we gaan steeds voor een driedubbele winst: ruimte voor water, natuur én de mens. Dit doen we door in 2021 sterk te investeren in drie nieuwe natuurlijke overstromingsgebieden mét wandelpaden en bankjes om van deze rustplekjes te genieten. Om het toegankelijk groen in onze provincie te verhogen werken we ook samen met onze Bosgroepen en Regionale Landschappen. Ze bekijken samen met private eigenaars, om naast beheer en aanplant, ook steeds de mogelijkheid om een toegankelijkheidsreglement op te stellen. Ook wijzelf als eigenaar van onze groendomeinen en parken spelen een belangrijke rol in het aanbod van toegankelijk groen en blauw. Daarom bekijken we of we een deel van onze eigen bosuitbreidingsdoelstellingen in de gebieden grenzend aan onze bestaande groendomeinen en parken kunnen realiseren zodat we het aanbod van bos en groen nog kunnen vergroten. Hij verwijst ook naar de website Groenzoeker, onze DMN en DVT die dit samen met IT hebben uitgewerkt.

Daarenboven investeren we ook dit jaar in onderzoek om de afstemming tussen de eerstelijns gezondheidszorg en de natuurlijke leefomgeving te verbeteren via de leerstoel Zorg en Natuurlijke Leefomgeving bij UA. Zo werd er dit jaar eerste lesdag aan huisartsen in opleiding gegeven over het effect van de natuurlijke omgeving op de gezondheid van hun patiënten.

De heer De Haes zegt dat het in deze coronatijden ook in kleine dingen zit. Hij verwijst naar de verhoging, de verdubbeling van de subsidies aan de opvangcentra. Mentale rust geven aan bepaalde mensen zodat zij de coronaperiode kunnen overleven. Verder zijn we aan het kijken of we bepaalde zaken die we sowieso al hebben voorzien om tijdens de legislatuur te worden uitgevoerd, niet sneller kunnen doen. Zo combineren we de sociale tewerkstelling met de ontsluiting van het groen.

De heer DILLEN zegt dat het positief is dat er een duurzaamheid is in gebouwd zodat het na dit jaar niet zal stoppen.

Toerisme

Mevrouw LAUWERS zegt zij met haar tussenkomst haar bezorgdheid wil uitdrukken over de toeristisch sector in de provincie. De toeristische sector is een sector die mensen samenbrengt, laat genieten en elkaar laat ontmoeten. Iets waar we meer dan ooit naar uitkijken.

Maar het toerisme is door de coronacrisis een van de zwaarst getroffen sectoren binnen de Vlaamse economie. In het relanceplan van de Vlaamse regering wordt dan ook eenmalig voor 150 miljoen EUR aan investeringen voorzien.

Tijdens de eerste lockdown hebben de "Vakantiemakers" zich gereorganiseerd om optimaal gebruik te kunnen maken van de opportuniteiten die vakantie in eigen land hen bood. Dankzij zware inspanningen en vaak grote investeringen waren zij klaar om hun gasten deze zomer op een coronaveilige manier te ontvangen.

Via Vlaanderen Vakantieland werden heel wat inwoners warmgemaakt voor vakantie in eigen land. Het provinciebestuur steunde ook *de #tuurlijkda* imagocampagne om de provincie Antwerpen aan te prijzen als toeristische bestemming.

De snelle verspreiding van het virus in Antwerpen in de maand juli en de strenge maatregelen die getroffen werden om dit in te dijken, hebben echter vele bezoekers doen afhaken. In het najaar en tijdens de herfstvakantie volgde dan de wijdverspreide tweede golf. In onze provincie werd de toeristische sector dus dubbel hard getroffen en als gevolg hiervan dreigen een aantal waardevolle toeristische ondernemers kopje onder te gaan.

Wat voorziet het provinciebestuur in 2021 om de toeristische sector te ondersteunen? Welke acties worden ondernomen om ervoor te zorgen dat de noden van onze toeristische ondernemers luid en duidelijk worden overgebracht aan de Vlaamse regering?

De heer DE QUICK verwijst naar het beleidsrapport vrije tijd waarin onder meer een definitie wordt gegeven van een Blauwe Halte. Hij citeert: "Een blauwe halte is een multimodale plek aan het water waarbij mobiliteitsmodi over land gecombineerd worden met mobiliteitsmodi over het water." In het hele rapport vindt hij echter niets terug over de combinatie van waterrecreatie door het gebruik van waterwegen met wandelwegen of fietspaden. Nochtans zou er in overleg met de Vlaamse Waterweg heel wat mogelijk zijn, aangezien deze Vlaamse instelling momenteel openstaat en zoekt naar initiatieven die de waterwegen aantrekkelijker maken.

Waarom wordt deze optie niet onderzocht door de provincie? Waarom worden niet meer inspanningen geleverd om onze waterwegen in te bedden in toeristische projecten? Waarom worden niet meer inspanningen geleverd om het watertoerisme en de waterrecreatie te bevorderen?

De heer DE HAES zegt dat het niet gemakkelijk is geweest om telkens opnieuw te schakelen. We hebben alleszins snel gereageerd. De provincie Antwerpen startte reeds in april 2020 met een relanceplan voor toerisme. Snel na de uitbraak van corona werd duidelijk dat de toeristische sector bijzonder hard getroffen zou worden door deze gezondheids crisis. Met het APB Toerisme Provincie Antwerpen werd een 10-punten programma opgesteld om de vakantiemakers te ondersteunen. De uitgebreide campagne rond 'Vlaanderen Vakantieland' - een samenwerking tussen de provincies, de kunststeden en Toerisme Vlaanderen - vormde daar een essentieel onderdeel van. Hiervoor werden extra middelen ingezet: zo droeg de provincie via TPA 100.000 EUR bij aan een totaal van 1,7 miljoen EUR dat promotioneel wordt ingezet tot en met maart 2021. Dit heeft ook gewerkt. Hij verwijst naar bijvoorbeeld het recreatiedomein de Lilse Bergen dat op een bepaald moment volgeboekt was.

Tijdens de zogenaamde Antwerpse lockdown – kregen onze vakantiemakers het extra hard te verduren. Het was in die periode dat het provinciebestuur de *#tuurlijkda*-campagne lanceerde in een poging om het consumentenvertrouwen te herstellen. De algemene en bijzondere coronamaatregelen maken dat vandaag veel toeristische ondernemers het bijzonder, bijzonder moeilijk hebben.

Het is daarom dat de provincie tijdens het afgelopen najaar een bijkomend relancebudget van 300.000 EUR voor de toeristische sector heeft gereserveerd. Aan dat budget hangt een actieplan dat momenteel in voorbereiding is, en dat vanaf 2021 kan worden uitgerold. Samen met de vakantiemakers en met steun vanuit het Vlaams relanceplan wordt er gebouwd aan een toekomst die de vakantiesector in Antwerpen, Mechelen, de Kempen en Scheldeland zo veel mogelijk tracht te behouden en veerkrachtiger maakt. Het Relanceplan Toerisme sluit aan bij de provinciale opdracht en de strategische beleidsplannen voor toerisme in Kempen en Scheldeland en zet in op het verhogen van de kwaliteit van het toeristisch aanbod, het beter ontsluiten van de toeristische producten en een verder professionaliseren van de sector.

Het plan gaat uit van wat hij *de plek-plan-plak-aanpak* noemt en dat uitgaat van vijf grote projectlijnen:

1. Fiets- en wandelvakanties: Dat is misschien niks nieuws maar de doen extra inspanningen. De ontwikkeling en promotie van kant- en klare, kwaliteitsvolle fiets- en wandelroutes. Toeristische bestemmingen en producten worden aan elkaar gekoppeld in één- en meerdaagse fiets- en wandelvakanties.
2. Pop-ups op de icoonroutes: Het aanbieden van belevingsvolle pop-ups langs en ter promotie van de Vlaamse Icoonfietsroutes: Kempenroute, Schelderoute en Kunststedenroute.
3. Logiesbegeleiding: Het inrichten van een bezoekersanalyse door middel van mystery visits aan logies met als doel om de kwaliteit, de beleving en de rendabiliteit te verbeteren.
4. Campertoerisme: Het creëren van een campervriendelijk klimaat en het aanbieden van belevingsvolle suggestielussen voor de campertoerist.
5. Online boeken van kampeervakanties en overnachtingen in kleinschalige logies: De ontwikkeling van een performante en gebruiksvriendelijke reserveringsmodule.

Vanuit de Vlaamse regering is er inderdaad een relanceplan 'Vlaamse Veerkracht' beslist voor 4,3 miljard EUR. Binnen dat pakket voorziet de Vlaamse Regering 150 miljoen euro specifiek voor investeringen in de toeristische sector. Ook de deputatie zal na de coronacrisis bekijken waar er eventueel aanvullend en bijkomend, maar zeker duurzaam kan worden geïnvesteerd.

Tenslotte is er sprake om binnen Vlaanderen ook te werken aan een specifieke 'levenslijn' voor toeristische ondernemers die geen beroep konden doen op (bepaalde) algemene steunmaatregelen. Maar daarover wachten we nog eventuele richtlijnen af. Spreker besluit met te stellen dat het niet altijd een leuke boodschap is dat we hier brengen, maar we willen van de nood een deugd maken

Aan de heer De Quick verwijst de heer De Haes naar de strategische plannen van de provincie en Toerisme Provincie Antwerpen. Hierin wordt wel degelijk veel aandacht gegeven aan het thema water en watertoerisme. Voor waterrecreatie is er misschien iets minder aandacht. Dat zit immers vaak in een sportieve sfeer, een bevoegdheid die sinds de interne staatshervorming niet de provincies toekomt.

Wat de mogelijke toeristische samenwerking met De Vlaamse Waterweg betreft: de prioriteit van De Vlaamse Waterweg ligt in de eerste plaats op investeringen in functioneel vervoer. Afstemming met De Vlaamse Waterweg gebeurt zeer zeker en er wordt steevast gezocht naar mogelijke samenwerkingen die zowel functioneel als recreatief vervoer verbeteren.

Spreker geeft een overzicht van de provinciale inspanningen en werkingen waar rond het thema water wordt gewerkt. In het strategische plan voor de Kempen wordt niet alleen uitdrukkelijk belang gehecht aan een avontuurlijke waterbeleving maar worden ook een aantal gebieden in deze regio gedetecteerd waar ook rond water wordt samengewerkt aan toeristisch productontwikkeling (Kleine Nete, Grote Nete, Kempense Meren). Voor de regio Scheldeland is het belang van water en waterbeleving evident en wordt ook letterlijk gesproken over '*water als smart grid*' en wordt de verbinding met wandelen

en fietsen gelegd. Op de knooppuntenkaarten van TPA worden de "blauwe locaties" (veren en haltes van de waterbus) ook aangegeven. Daarnaast zorgt een bewegwijzering langs de waterwegen in het Antwerpse Scheldeland voor een verdere geleiding van bezoekers, zowel lineair langs de waterwegen als dwars erop naar locaties in de nabijheid.

Over de grenzen van regio's en provincies heen wordt verder ook werk gemaakt van de *Vlaamse icoonroutes*, waaronder een Schelderoute. In de Scheldevallei loopt het door Vlaanderen gesteunde toeristische hefboomproject: 'Van Steen tot Steen langs de Schelde' (Antwerpen tot Gent).

Toerisme Provincie Antwerpen steunt vaak ook projecten in samenwerking met andere toeristische actoren en partners inzake productontwikkeling en toeristische projecten: een voorbeeld dat in dit thema kan gegeven worden zijn de subsidies aan gemeente Mol voor waterbeleving/wandelen aan de put van Rauw. Maar ook in een heel aantal bovenlokale projecten is er aandacht voor water. Bijvoorbeeld het hernieuwde onthaalplan voor de Rupelstreek heeft zeer duidelijk 3 waterhaltes als overstappunt opgenomen. Er is tevens een overleg geweest van Toerisme Scheldeland met de gemeente Boom om de kaai van Boom volop in te zetten voor riviertoeurisme. Riviercruises kunnen niet meer aanmeren in Hemiksem en Schelle omwille van de waterbus die klokvast een aanlegplaats moet hebben maar de kaai van Boom kan gezien de lengte van de steiger dit hiaat opvullen. Het initiatief ligt nu bij de gemeente om hier ook werk van te maken.

Dienst Vrije Tijd en TPA hebben een adviserende rol in de ruimtelijke studie over het Kanaal Dessel-Turnhout-Schoten om de recreatieve beleving op en langs het water te stimuleren. DVT/TPA zijn ook betrokken bij het strategische project ORIOM van Regionaal Landschap Rivierenland, waarbij waterrecreatie is opgenomen. DVT/TPA zijn ook betrokken bij het stakeholderoverleg Havenland om de toeristisch-recreatieve beleving mee vorm te geven. Toerisme Provincie Antwerpen is samen met de dienst gebiedsgericht beleid drijvende kracht op het ontwikkelen van een onthaalvisie voor de Kleine Netevallei waarbij wandelen en fietsen uiteraard een belangrijke rol spelen als belevingsvolle activiteiten. Ook in het gebied van het Grote Netewoud werkt TPA samen met gemeenten, ANB en Natuurpunt. Binnen de klankbordgroep rond het vernieuwde Sigmaphan neemt TPA zijn verantwoordelijkheid op om de belangrijke elementen uit de strategische regioplannen en toeristische onthaal- en ontsluitingsvisie ook ingang te laten vinden bij De Vlaamse Waterweg en andere organisaties die betrokken zijn bij deze projecten.

Tot slot, aldus spreker, om op de hoogte te blijven van nieuwe trends en nieuwe projecten is DVT lid geworden van de internationale organisatie Network Inland Waterways Europe (NIWE) om aan te sluiten bij Europese projecten wanneer die zich voordoen én, ook niet onbelangrijk, de mogelijkheden op te volgen inzake de Europese subsidiereglementering.

De heer DE QUICK bedankt de gedeputeerde voor het uitgebreid en duidelijk antwoord. Hij zegt dat de provincie vooral inzet op fiets-en wandelwegen die aansluiten op het water, maar te weinig op de waterrecreatie zelf. Hij verwijst naar het kanaal Dessel Schoten waar er bijvoorbeeld maar één trailerhelling is tussen Dessel en Turnhout. Wil je aan waterrecreatie doen omdat je bijvoorbeeld op een camping zit, moet je soms van heel ver komen met jouw kano of roeiboortje. Hij vindt dat de provincie, samen met andere instanties, meer moet inzetten op de recreatie op die waterweg en het faciliteren hiervan. We mogen niet stoppen bij de kruispunten van fiets-, wandelwegen en de waterwegen.

De heer DE HAES zegt dat het is alsof we hier helemaal niet aanwezig zijn, maar dat is niet correct. Hij verwijst naar de inspanningen die de provincie doet inzake de sluisen.

Voor het kanaal zitten we als provincie samen met de gemeenten om dit ook recreatief te ontsluiten. Collega Lemmens kan daar misschien iets meer over vertellen.

De heer LEMMENS verwijst naar de inspanningen die de provincie voor het kanaal Dessel-Schoten doet. Samen met de vele gemeenten die dit aan ons hebben gevraagd, zijn we zowel de ruimtelijke ordening, het economisch nut als de recreatieve mogelijkheden aan het bekijken. Hiervoor werd een paar maanden geleden een stuurgroep opgericht die dit opvolgt. Hopelijk met een aantal ingrepen in de praktijk zodat we er ook een toeristisch aanbod van kunnen maken.

De heer DE QUICK bedankt de gedeputeerden voor hun antwoord.

Nr. 3/3 van de agenda

APB Toerisme Provincie Antwerpen. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2021. Goedkeuring.
Verslag van de deputatie

(inlassen 32)

Goedgekeurd met 33 stemmen ja, bij 1 onthouding.

Stemming nr. 7.

(inlassen 33)

Nr. 3/6 van de agenda

Meerjarenplan 2020 - 2025 en kredieten. vzw Kempens Landschap.
Inschrijving dotatie bij start EVAP Kempens Landschap SON dd 1/1/2021.
Goedkeuring.
Verslag van de deputatie

(inlassen 34)

Goedgekeurd met 29 stemmen ja, bij 4 onthoudingen.

Stemming nr. 8.

(inlassen 35)

De VOORZITTER schorst de vergadering om 16.04 uur. Hij vraagt nogmaals om de tussenkomsten en de antwoorden zo beperkt mogelijk te houden.

De VOORZITTER heropent de vergadering om 16.10 uur.

Recreatie- en groendomeinen

Mevrouw CUYLAERTS verkondigt goed nieuws want vanaf 1 januari 2021 is onze provincie een recreatiedomein rijker. De Lilse Bergen vult ons mooie lijstje van recreatiedomeinen aan. We denken hier aan De Schorre in Boom, wereldwijd bekend vanwege het festival Tomorrowland of het Zilvermeer in Mol waar je bij warm weer verkoeling kan gaan zoeken in het grote zwemmeer of waar zelfs je dichtbij vakantie kan

doorbrengen. De Nekker in Mechelen past ook mooi in dit lijstje want je kan hier zowel in de zomer buiten in de zwemvijver als in de winter in het zwembad binnen een duik nemen en je kan gebruik maken van de sportinfrastructuur.

De Lilse Bergen zelf is een prachtig domein gelegen in de mooie Kempen. Het bestaat vooral uit zandheuvelds en centraal in het domein ligt een prachtige zwemvijver. De ligging van het domein is ook een pluspunt want je bent zo van de snelweg op het domein. Tijdens het zomerseizoen kan je hier verkoeling komen zoeken of je komen uitleven op de speeltuin in de dagrecreatie. Je kan er ook van je vakantie komen genieten op de camping. Als je honger of dorst hebt kan je genieten van een iets lekkers in de taverne of gewoon een frietje halen in de frituur beiden uitgebaat door concessiehouders. Kortom je gaat je hier hoe dan ook niet vervelen en het loont zeker de moeite om eens een dagje of een weekendje te gaan genieten en uit te rusten op dit domein.

Maar het domein heeft al een zekere leeftijd en modernisering en misschien een reorganisatie is wel aan de orde. In de begroting van 2020 was er een investeringssubsidie van 463.000 EUR voorzien en voor 2021 bijkomend een investeringssubsidie van 87.000 EUR. Haar vraag is: Wat zijn de grote uitdagingen binnen die investeringsbedragen?

De heer DE QUICK verwijst in zijn tussenkomst naar het beleidsrapport vrije tijd dat stelt: "om tegemoet te komen aan de nood aan ruimte voor vrijetijdsbeleving en toegankelijk groen heeft de provincie een ruim aanbod van provinciale groen- en recreatiedomeinen verspreid over de provincie. We streven hierbij naar een recreatief aanbod voor elke inwoner nabij de eigen leefomgeving. Voor hoogdynamische recreatie gaan we uit van een verplaatsingsbereidheid van 30 km vanuit de eigen woonplaats. Hierbij stellen we vast dat de eigen provinciale recreatiedomeinen allen gelegen zijn in het zuiden van de provincie. Uitgaande van de 30 km straal betekent dit dat er geen aanbod aan provinciale recreatiedomeinen is voor inwoners uit het noorden van de provincie". Er zal hoogdynamische recreatie worden voorzien in De Schorre, de Nekker en het Zilvermeer.

Op het bijgevoegde kaartje zien we dan slechts twee cirkels met een straal van 30 km. Eén rond De Nekker en een andere rond het Zilvermeer. Met De Schorre wordt geen rekening gehouden en domein de Lilse Bergen wordt totaal niet vermeld. Worden in deze recreatiegebieden geen hoogdynamische recreatiemogelijkheden voorzien? Waarom niet?

De heer ANCIAUX zegt dat hij de voorbije 2 jaar de meeste recreatie- en groendomeinen van onze provincie bezocht. Meestal als bezoeker, een paar keer als lid van de commissie, één enkele keer als actief sporter. Zoals eerder al m gezegd was 2020 ook voor onze recreatie- en groendomeinen een moeilijk jaar. Toch wil hij vanop deze tribune alle medewerkers van hoog tot laag feliciteren met de werking van onze parken. Open Vld is tevreden dat er blijvend wordt geïnvesteerd in kwaliteit, duurzaamheid en het verhogen van het aanbod. Ook de oppervlakte uitbreiding van sommige domeinen bijvoorbeeld het Arboretum in Kalmthout, en het wegwerken van historische bodemvervuiling steunen we volop. Met het Zilvermeer in de Zuiderkempen, De Nekker in Rivierenland, De Schorre in het Scheldeland en dan nu de overname van De Lilse Bergen in de Noorderkempen, is er over de hele provincie een voldoende kwalitatief aanbod met sterke infrastructuur voor recreatie en toerisme. Dat de Provincie dan ook flink wat geld gaat investeren in De Lilse Bergen vinden we goed.

Natuurlijk kan alles beter. We vragen met aandrang aandacht voor:

- 1) Blijvende aandacht naar preventie overdreven alcohol en drug gebruik bij evenementen ,maar ook door recreanten.
- 2) Meer aandacht voor het gebruik van het Nederlands tijdens de festivals of grotere sportwedstrijden.

3) Blijvende investeringen in duurzame energie en afvalvoorkoming.

Vraag: Hoe zal de deputatie betreffende deze 3 aandachtspunten een actieplan/plan van aanpak opmaken en wanneer zal het ter bespreking voorgelegd worden in de provincieraad of de bevoegde raadscommissie?

De heer DE HAES bedankt mevrouw Cuylaerts en het enthousiasme waarover zij over de Lilse Bergen spreekt. Wij gaan u engageren voor een promotiefilmpje. Hij kan alleen maar beamen dat recreatiedomein De Lilse Bergen over heel wat troeven beschikt. Het domein heeft een mooi aanbod aan infrastructuur en recreatieve voorzieningen waarmee het nog steeds actueel is voor de verschillende activiteiten die op het domein doorgaan. Het domein financierde de uitbouw en onderhoud van dit infrastructureel aanbod in het verleden met eigen middelen en eenmalige investeringssubsidies. Een deel van de infrastructuur is ook al vervangen of gerenoveerd. Zo is er een nieuwbouw voor drie van de zes sanitaire gebouwen op de camping, werd het aanbod van avontuurlijke)overnachtingsmogelijkheden uitgebouwd en is de speeltuin zeer goed uitgebouwd en up-to-date.

We stellen echter ook vast dat de middelen in het verleden ontbraken om bepaalde grote vervangingsinvesteringen te kunnen uitvoeren. De grote gebouwen op het domein zijn gebouwd in de jaren '80 en '90 van de vorige eeuw en zijn, het ene al meer dan het andere, aan renovatie toe.

Deze noodzakelijke grote renovaties zijn op het vlak van investeringen zeker een uitdaging. Daarnaast streven we ernaar om actueel en vernieuwend te zijn of te worden met het aanbod van het recreatiedomein. Ook voor de verblijfs- en recreatieve infrastructuur zal het dus een uitdaging zijn om vervangingsinvesteringen te blijven doorvoeren en op een doordachte manier in te plannen.

Het is duidelijk dat een structurele aanpak noodzakelijk is om de beschikbare middelen hiervoor optimaal te kunnen inzetten. In samenspraak met de diensten van het departement logistiek werd er dan ook gestart met de opmaak van een masterplan voor de hele site.

De bedoeling is om te komen tot een toekomstplan op basis waarvan toekomstige investeringen ingepland kunnen worden. In dit masterplan wordt zowel de bouwtechnische, als de inhoudelijke kant van het aanbod bekeken.

De Lilse Bergen werd geselecteerd om te mogen deelnemen aan het '*begeleidingstraject toeristische kampeerbeleving*' dat vanuit Toerisme Vlaanderen werd opgezet. Hierbij zal het domein begeleid worden door een gespecialiseerd extern architectenbureau met als doel de kampeerbeleving op het domein te verbeteren. En dit zowel op het vlak van werking, indeling van het domein, als infrastructureel aanbod. Dit traject, een wedstrijd die we hebben gewonnen en waardoor we dit niet moeten betalen, wordt mee ingepast in het proces van het masterplan en biedt gezien de externe expertise, zeker een meerwaarde.

Deze legislatuur wordt in de provinciale meerjarenplanning een totaalbedrag van 1.500.000 EUR voorzien voor prioritaire investeringen. In het budget 2020 werd reeds 463.000 EUR voorzien, en in het budget 2021 nog eens 87.000 EUR. Dat maakt voorlopig 550.000 EUR aan investeringsruimte voor dringende investeringen. De overige 950.000 EUR staat pas ingeschreven in het jaar 2025, dit is tegen de tijd dat de overige projecten vorm hebben gekregen in het begeleidingstraject met toerisme Vlaanderen en het provinciaal masterplan.

De 550.000 EUR zal aangewend worden voor de meest dringende grote investeringen op het domein. Concreet zijn de gebouwen op het eiland tussen de grote vijver en de kindervijver het dringendst aan een totaalrenovatie toe (lees: afbreken en een nieuw zetten). Momenteel zijn in deze gebouwen volgende functies opgenomen: een horeca uitbating, centrale redderspost, EHBO lokaal, toiletten en een animatiezaal. Gezien de

grootte van deze gebouwen en het aantal functies, zal het grootste deel van de beschikbare middelen hieraan besteed worden.

Daarnaast is het de bedoeling dat het aandeel dat het domein in het verleden in haar budget voorzag voor investeringen, op hetzelfde niveau wordt gehouden. Deze middelen zullen vooral nodig zijn voor het vernieuwen van de verblijfs- en recreatieve infrastructuur op het domein. Qua werking was er wat investeringen betreft een inhaalbeweging nodig op het vlak van IT infrastructuur. Dit wordt momenteel uitgerold, onder coördinatie van het departement ICT.

Wat de vragen van de heer De Quick betreft zegt de heer De Haes dat het document waarnaar verwezen wordt, de omgevingsanalyse is van het departement Vrije Tijd, die opgemaakt werd in functie van de provinciale meerjarenplanning 2020 – 2025. De omgevingsanalyse werd opgemaakt op het moment dat het onderzoek naar de overname van recreatiedomein De Lilse Bergen nog volop liep. Uit de omgevingsanalyse kwam naar voor dat het toenmalige provinciale aanbod aan hoogdynamische recreatie het noorden van de provincie niet dekt. Dit blijkt ook uit bovenstaande passage en uit het kaartje waarbij de 30-km perimeter rond de provinciale recreatiedomeinen Zilvermeer en De Nekker wordt aangeduid. Het gaat in deze om hoogdynamische recreatie in de zin van recreatiedomeinen die door hun vaste infrastructuur een zeer groot aantal bezoekers doorheen het jaar aantrekken en waarbij toegangsgelden gevraagd worden om van die infrastructuur te kunnen genieten.

Het aanbod van recreatiedomeinen Zilvermeer, De Nekker en De Lilse Bergen is in die zin voor een groot deel gelijkaardig aangezien ze allen een aanbod hebben van watergebonden recreatie, grote speeltuinen en een aanbod aan (begeleide) attracties. De Schorre is inderdaad ook een recreatiedomein, maar is het grootste deel van de werking en het vaste aanbod gericht op evenementen. In De Lilse Bergen is er dus wel degelijk een aanbod aan hoogdynamische recreatie. Als ook de 30-km perimeter van De Lilse Bergen aangeduid wordt, wordt ook het noorden van de provincie Antwerpen quasi gedekt. Er wordt dus ook voor iedere inwoner binnen redelijke afstand een aanbod aan laagdrempelige hoogdynamische recreatie beschikbaar zijn.

In antwoord op de heer Anciaux zegt hij dat hij om te beginnen hem bedankt voor de waardering die hij uitspreekt voor de medewerkers. Hij denkt echter dat hij hen nog hoger mag inschatten omdat er nu al veel aandacht gaat naar de punten die u aanhaalt, en dat die aandacht ook reeds zit ingebakken in de dagelijkse werkingen.

Wat de vraagstelling betreft:

1. Preventie overdreven alcohol en druggebruik bij evenementen.
In de contracten die worden afgesloten met organisatoren bij evenementen (hetzij een huurovereenkomst, een gebruiksovereenkomst, een samenwerkingsovereenkomst) worden standaard bepalingen opgenomen dat men gehouden is zich aan "alle" wettelijke bepalingen te houden. Verder zijn er nog de "domeinreglementen" zelf die bepalingen bevatten rond alcohol- en druggebruik. Afhankelijk van het evenement is er voorafgaand toelating nodig van het lokaal bestuur, vaak wordt er een veiligheidsoverleg georganiseerd, wordt er samengewerkt met lokale (soms federale) politie. Daar is steeds aandacht voor alcohol- en druggebruik.
Preventie is er zeker naar evenementen met jongeren bijvoorbeeld op Pennenzakkenrock wordt geen alcohol verkocht (ook niet aan de volwassenen).
2. Taalgebruik tijdens sportwedstrijden en evenementen.
Alle contracten en afspraken met organisatoren zijn uiteraard in het Nederlands. Het taalgebruik tijdens een wedstrijd of evenementen is de vrijheid van de organisator en vaak afhankelijk van het al dan niet internationaal deelnemersveld of publiek. De benaming van een evenement kan soms ook al een jarenlange anderstalige traditie hebben waarvan omwille van de naambekendheid niet wordt afgeweken.

De eigen evenementen hebben - een uitzondering daargelaten (Arboretum "one night tent") - een Nederlandstalige naam.

3. Blijvend investeren in duurzame energie en afvalvoorkoming
 Het investeren in duurzame energie is beleidsdomeinoverschrijdend maar ook het departement Vrije Tijd is daarin een partner. Het globale ISO14001 traject dat de provincie loopt, focust o.a. op duurzaamheid. De domeinen zijn er telkens in geslaagd hun certificaat te behalen. De provinciale domeinen participeren ook aan initiatieven zoals "Groene sleutel", "Blauwe vlag" (waterrecreatie), "Groene vlag" (groendomeinen) die allen focussen op één of meerdere duurzaamheidsaspecten. Wat afvalvoorkoming betreft wordt er samengewerkt met OVAM, recent ook met "Mooimakers" De nieuwe wettelijke bepalingen, bijvoorbeeld rond herbruikbare bekertjes, worden ook toegepast en uitgerold in onze domeinen en opgenomen in de horeca-concessies.

Nr. 3/1 van de agenda

APB Provinciaal Recreatiedomein Zilvermeer. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2021. Goedkeuring.
 Verslag van de deputatie

(inlassen 36)

Goedgekeurd met 25 stemmen ja, bij 9 onthoudingen.

Stemming nr. 9.

(inlassen 37)

Nr. 3/2 van de agenda

APB Provinciaal Recreatiedomein De Schorre. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2021. Goedkeuring.
 Verslag van de deputatie

(inlassen 38)

De heer SCHOOFs maakt de opmerking over de communicatie rond de meerdere weekends Tomorrowland in 2021. Het gaat hier financieel toch over veel min of plus naargelang wat er gaat gebeuren. Hij hoopt dat zoals dit jaar, tijdig zal gecommuniceerd worden wat met Tomorrowland zal gebeuren. Hij heeft de communicatie hierover van dit jaar gewaardeerd.

Goedgekeurd met 25 stemmen ja, bij 9 onthoudingen.

Stemming nr. 10.

(inlassen 39)

Nr. 3/4 van de agenda

EVAP Provinciaal Sport en Recreatiedomein De Nekker vzw. Meerjarenplan 2020 - 2025 en Kredieten 2021. Goedkeuring.
 Verslag van de deputatie

(inlassen 40)

Goedgekeurd met 30 stemmen ja, bij 3 onthoudingen.

Stemming nr. 11.

(inlassen 41)

Nr. 3/5 van de agenda

EVAP Arboretum Kalmthout vzw. Meerjarenplan 2020 - 2025 en Kredieten 2021. Goedkeuring.
Verslag van de deputatie

(inlassen 42)

Goedgekeurd met 29 stemmen ja, bij 3 onthoudingen.

Stemming nr. 12.

(inlassen 43)

Nr. 3/7 van de agenda

Meerjarenplan 2020 - 2025 en kredieten. vzw De Lilse Bergen.
Inschrijving dotatie bij start EVAP de Lilse Bergen. Goedkeuring.
Verslag van de deputatie

(inlassen 44)

Goedgekeurd met 25 stemmen ja, bij 9 onthoudingen.

Stemming nr. 13.

(inlassen 45)

Personeel, communicatie en organisatie:

De heer SCHOOFS zegt dat de Vlaamse regering werk maakt van de *modal shift* met een focus op het woon-werkverkeer. Ze doet dit onder meer door een aanpassing van het besluit met betrekking tot de rechtspositieregeling, met name financiële mogelijkheden voor het personeel. De Vlaamse regering heeft een ontwerpbesluit goedgekeurd met de mogelijkheid tot fietsleasing. Wat zijn de intenties van de deputatie met betrekking tot deze mogelijkheden tot fietsmobiliteit.

Mevrouw VERHAERT hoorde in de provincieraadscommissie vrije tijd medewerkers praten over de komst van een nieuwe leidinggevende. Als ze verder vroeg, bleek dat het al sinds mei om een vervanging ging. Ook andere leidinggevendenden in de provincie zijn vertrokken, bijvoorbeeld in het onderwijs. Beweging is normaal in een grote organisatie, maar dit is vervelend omdat er een gebrek is aan transparantie. Het is pijnlijk dat de provincieraadsleden van niks weten, terwijl ze ambassadeurs zijn van de provincie. In de bevoegdheidsdomeinen van gedeputeerde Helsen gaat het over 7 leidinggevendenden. Bij Campus Vesta is men ook zoekende, maar daar wordt de raad van bestuur op de hoogte

gehouden. In het onderwijs gaat het over 8 leidinggevend. Raadsleden zijn van al deze bewegingen blijkbaar als laatste op de hoogte. Mevrouw Verhaert vraagt om tijdig geïnformeerd te zijn.

Mevrouw VERHAERT vervolgt met een tussenkomst over het communicatiebeleid. Dit beleid zou in de nieuwe legislatuur anders verlopen: in het Nederlands en met de focus op B2B, naar de gemeenten toe dus. Ook zou de focus liggen op de grote thema's en meer gericht op bestuurlijke informatie. Op zich vindt spreekster dit legitieme keuzes, maar ze vraagt zich af tot in hoeverre de deputatie er nog aan vasthoudt. Ze merkt op dat de communicatie rond kleine fait-divers floreert als nooit tevoren. Er zijn heel wat voorbeelden van communicatie die geen bestuurlijke insteek heeft en bij uitstek een communicatie naar de burgers toe is. Dat is prima, want dat is ook wat de mensen vragen.

Anderzijds is ook de bestuurlijke communicatie wat magertjes. Zo is de COVID-communicatie beperkt tot een initiatief dat samen met UNIZO genomen werd om de horeca te ondersteunen, wat een verschil met de communicatie van de gouverneur. Mevrouw Verhaert meent dat het bestuur hier een kans heeft laten liggen om de communicatie van de gouverneur een extra microfoon te geven zodat de informatie vlot doorstroomt naar de lokale besturen. Ze meent dat het nog niet te laat is en doet een oproep om bestuurlijke en inhoudelijke info te delen.

De heer SOHIER heeft in de toelichting gehoord dat er een nieuwe rechtspositieregeling wordt opgesteld in 2021 omdat meer dan twee derde van de personeelsleden contractueel is. De PVDA-fractie verdedigt de vaste benoeming van ambtenaren. Het ambtenarenstatuut biedt vele voordelen, zoals zekerheid, wat vooral belangrijk is in lagere looncategorieën. Een vaste benoeming is ook een rem op het groot verloop in het personeelsbestand, want de provincie wordt geconfronteerd met een verloop. Het gaat soms om leidinggevende functies waardoor projecten *on hold* gezet moeten worden. Dit is geen goede zaak voor de continuïteit en de dienstverlening.

De private sector is een valse concurrent omdat het bestuur omzichtig om moet gaan met belastingsgeld. De motivatie van de medewerkers en de goede werksituatie is dus doorslaggevend en de vastheid van benoeming is daar een onderdeel van. Men schermt ermee dat een vaste benoeming te stug is en niet dynamisch of flexibel genoeg. Ook het kostenplaatje van de resposabiliseringsbijdrage voor de pensioenen omdat er te weinig vaste benoemingen zijn, moet in rekening gebracht worden. De heer Sohier hoopt dat bij de opmaak van de nieuwe rechtspositieregeling de vaste benoeming niet zomaar op de schop gaat.

De heer DE HAES begint met de fietsleasing. Als het bestuur zoveel investeert in fietsmobiliteit is het ook de bedoeling om zoveel mogelijk de eigen mensen op de fiets te krijgen, vooral voor het woon-werkverkeer. Er is een bedrijfsvervoersplan, waar een fietsleaseproject in past, op basis van de principes van loonruil. Tot op heden was dit niet mogelijk, wegens Vlaamse regelgeving, maar er is nu een besluit voorzien dat volgende vrijdag voorligt bij de Vlaamse regering. De provincie nam het engagement al om opnieuw een fietsleaseproject op te starten en het ligt al klaar om in te schrijven in de rechtspositieregeling. Spreker wil benadrukken dat er al een degelijk bedrijfsvervoersplan bestaat waardoor de *modal shift* onder het personeel al 70 – 30 is. De bedoeling is om tegen 2024 tot een verhouding van 80-20 te komen. De provincie was de eerste werkgever die op grote schaal fietsleasing mogelijk maakte, maar de provincie investeert ook in fietsvoorzieningen voor het personeel en een fietsvergoeding. Ook voor de dienstverplaatsing wordt het STOP-principes gehanteerd.

Met betrekking tot de ongerustheid die is ontstaan rond het vertrek van leidinggevenden wil de heer De Haes geruststellen dat het in uitzonderlijke gevallen gaat om een ontslag en dat de meerderheid uit eigen beweging het bestuur heeft verlaten. Er is geen formele rapporteringsplicht naar de raadsleden toe rond het vertrek van leidinggevenden. Er bestaat ook geen gewoonte rond in de provincie. Als er sprake is van een nakend ontslag kan er zeker niet over gecommuniceerd worden, dit kan pas na het ontslag. Voor de APB's met derden beslist de Raad van bestuur over een ontslag, voor APB's zonder derden is dat het directiecomité, dat gelijkstaat met de deputatie. Ten slotte moet er aandacht zijn voor een mogelijke dading met het personeel waarvan communicatie een deel kan uitmaken. In het belang van de vertrekkende worden hierover afspraken gemaakt.

Het verloop in de organisatie is niet anders dan in een andere vergelijkbare organisatie. In verband met het pleidooi voor de vastheid van betrekking geeft spreker mee dat de contractuele tewerkstelling geen negatieve effecten heeft op de arbeidsmarkt. Er zijn altijd veel kandidaten op vacatures en dat heeft ook geen effect op het verloop. De provincie is nog altijd een aantrekkelijke werkgever met een modern HR-beleid. Al sinds 2008 worden er geen statutairen meer benoemd. Maar het personeelslid dat al statutair was, blijft dat ook. Het hangt vast aan de persoon.

67 % is contractueel en het bestuur streeft naar een maximaal gelijke behandeling. De medewerkers worden niet opgesloten in de gouden kooi van een vaste benoeming, maar krijgen ervaringen en goesting mee bij de provincie. Het bestuur zet in op een 2^e pensioenpijler, op een aanvullende ziekteverzekering,... voor tevreden werknemers.

Inzake de communicatievraag blijft de stelling overeind dat er vooral B2B gecommuniceerd wordt. Uiteraard wordt er in de parken gecommuniceerd naar de bezoekers, naar de burgers dus. Voor de rest toch vooral B2B-communicatie. Ook de 'tuurlijk da'-campagne was gericht naar de bezoekers, maar wel om de reputatie van de provinciale ondernemers te steunen en hen een hart onder de riem te steken.

Met betrekking tot de communicatie van de gouverneur: zij brengt een andere boodschap. Inzake communicatie naar de lokale overheden heeft de gouverneur het burgemeestersoverleg. Het is niet aan de provincie om die communicatie door te geven.

De heer VALKENIERS heeft gehoord dat mevrouw Verhaert het een gemiste kans vindt om niet in te schrijven in de communicatie van de gouverneur. Maar zij handelt als federaal ambtenaar en hij vraagt zich af of de deputatie akkoord is met de beslissingen van de gouverneur en of de deputatie betrokken wordt bij de beslissingen van de gouverneur.

Mevrouw VERHAERT begrijpt dat er in een organisatie medewerkers ontslagen worden of uit eigen beweging vertrekken. Ze vraagt of dit in de provincieraadscommissie gemeld kan worden, zodat provincieraadsleden niet uit de lucht vallen. De provincie beschikt over communicatiekanalen. Haar voorstel is erop gericht om die communicatiekanalen ter beschikking te stellen van de gouverneur.

De heer DE HAES zegt dat hij over een nakend vertrek niet kan communiceren. Hij kan wel rapporteren in de commissie wanneer het mag zonder de procedure te verzwaren.

De heer LEMMENS gaat nog even in op de gouverneur als commissaris van de federale overheid. Er is een verschil tussen de deputatie en de gouverneur. De deputatie heeft met haar actie een hart onder de riem willen steken van de slachtoffers. Er kwamen veel

vragen van de middenstand die het moeilijk had. De gouverneur is een apart instituut met de duidelijk verschillende taakstelling.

De heer SOHIER blijft met zijn bezorgdheid rond de vaste benoeming. Hij neemt dit mee in het overleg met de vakbonden.

De heer De HAES zegt dat hij in het maandelijks vakbondsoverleg zit en dat daar geen vraag is naar de terugkeer naar de vaste benoeming.

Campus Vesta:

Nr. 3/9 van de agenda

APB Campus Vesta. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2021.
Goedkeuring.
Verslag van de deputatie

(inlassen 46)

Goedgekeurd met 34 stemmen ja, bij 1 onthouding.

Stemming nr. 14.

(inlassen 47)

De heer CALUWÉ licht zijn bevoegdheden toe. Hij gaat snel over de thema's waar vragen over geagendeerd zijn. Die komen later aan bod.

Op economische vlak zal er in 2021 ingezet worden op de wederopbouw na de coronacrisis, maar ook om de gevolgen van de Brexit goed op te vangen. Met steun wordt ingezet op innovatie en ondernemerschap. Voor het buitenlands beleid wordt de focus gelegd op de samenwerking met provincies in China en Nederland. De POM zal inzetten op de ontwikkeling van het warmtenet in Wilrijk, op voorbereidende werken voor grondontwikkelingen en uiteraard op het wetenschapspark in Niel.

Inzake de primaire sector: de landbouw, merkt de heer Caluwé op dat slechts 1 inwoner op 500 tegenwoordig landbouwer is. De verwachtingen naar landbouwers toe zijn hoog: ze moeten hun job veilig uitvoeren, met respect voor de dieren en de natuur, ze moeten het landschap behagen,... De provincie zal de landbouwsector helpen om aan die hoge verwachtingen te voldoen. In de Noorderkempen voeren we een onderzoek naar het stimuleren van de ontwikkeling van nieuwe bedrijven op bestaande sites, maar dat vraagt middelen, want het is duurder dan ergens nieuw te starten.

Het departement logistiek zorgt voor veel investeringen. Er is de keuze om het gebouw van het PIH op de Kronenburgsite niet te verbouwen, maar een nieuwe gebouw te ontwikkelen op de bluegate-site. Aan de inkomstenzijde zijn er de verkoop van de naakte eigendom van de gebouwen aan AP Hogeschool en in een latere fase de verkoop van de Kronenburgsite.

Op ICT-vlak wordt vooral bespaard op de werkingskosten omdat men minder externen aantrekt en meer eigen personeel werft.

Economie:

De heer GYS heeft enkele vragen over de coachingstrajecten detailhandel. Het is een dienst waarmee de provincie haar meerwaarde kan tonen. De provincie helpt kleine lokale niveaus om hun visie te ontwikkelen en waar te maken. Is er sinds COVID-19 een verschil in vragen qua inhoud en in aantal. Komen er andere wensen aan bod? Hebben lopende trajecten vertraging opgelopen? Zal de toename van online aankopen zorgen voor een wijziging in de inhoud en aanpak van lopende en toekomstige trajecten?

De heer GYS vervolgt met een tussenkomst over het ambitieus investeringsprogramma van de deputatie. Het uitvoeren van die plannen is een andere zaak. Ten gevolge van de crisis liepen projecten vertraging op. Investeren is de beste manier om de relance aan te zwengelen en de overheid moet een voortrekkersrol spelen. De Vlaamse overheid heeft een relanceplan op het spoor gezet. De provincie kan en moet mee op de kar springen. Is het departement logistiek klaar om die doorstart te maken? Welke maatregelen worden genomen om de achterstand in te halen? Welke ambitie heeft de deputatie om extra Vlaamse subsidies voor infrastructuur naar Antwerpen te halen?

De heer CLAESSEN keert terug naar de lockdown in maart waarop de overheid alle handelszaken sloot met uitzondering van supermarkten, apotheken en tankstations. Ook de plaatselijke openbare markten werden gesloten. Door dat laatste kwam aan de oppervlakte dat sommige dunbevolkte gebieden geen voedingswinkels hebben. In die voedselwoestijnen zijn de plaatselijke markten noodzakelijk en mochten de voedingskramen blijven staan als ze onmisbaar waren.

De provincie West-Vlaanderen, waar het probleem groter is, overweegt om leegstaande panden in die dorpen te kopen en zoekt ondernemers om de winkels uit te baten. Welke maatregelen ziet de deputatie om het probleem van gebrek aan voedingswinkels op te lossen? Volgt de deputatie het initiatief van het West-Vlaams provinciebestuur? Gaat de provincie Antwerpen investeren in lokale buurtwinkels? Kan de provincie Antwerpen ondernemers financieel aanmoedigen om een winkel te openen in een voedselwoestijn?

De heer SCHOOFs vraagt of de versterking van de detailhandel vertrekt vanuit een behoefte. De beleidsdoelstelling is duidelijk: de uitbouw van een duurzame economische topregio. Maar is de analyse waar zich voor de provincie duurzame innovatie aandienen nog actueel? Zorg, digitalisering, mode, kleinschalige innovatieve landbouw zijn allicht goede keuzen, maar om een topregio te zijn en te blijven is het belangrijk nieuwe innovaties te detecteren. Is een actualisering van de analyse niet aan de orde?

Een tweede onderdeel van de vraag richt zich tot het project van de baanwinkels. Daarrond is het sinds 2018 erg stil, maar het is belangrijk om tot een gegronde, wervende visie te komen rond baanwinkels voor de detailhandel. Is er voldoende capaciteit voorzien in het meerjarenplan om dit project verder te zetten?

Mevrouw TALHAOUI weet dat COVID-19 de samenleving een bittere les heeft geleerd dat economie en gezondheid soms recht tegenover elkaar kunnen staan. Vooral jonge starters beleefden een zware teleurstelling en een financiële aderlating, want nog amper omzet gedraaid en een schuldenberg. Diezelfde starters kunnen veel minder van de financiële ondersteuningsmaatregelen genieten, net omdat ze nog bijna geen omzet hebben gedraaid. Heeft de provincie een inventaris van het aantal starters? Hoeveel hebben de boeken dit jaar al neergelegd? Kan de provincie jonge starters ondersteunen?

De heer CALUWÉ zegt dat de aandacht en vraag voor detailhandel alleen maar is toegenomen. De agenda's van de coaches zitten helemaal vol. In verband met de voedselkramen heeft de dienst kunnen adviseren waar deze beste opengehouden werden. De visie is er en het belang van levendige, veerkrachtige kernen is bewezen, ook om zo'n crisis te doorstaan. De diensten beschikken over heel wat cijfermateriaal en de grote databanken waardoor men goed zicht heeft van hoe dat de consumentenvraag zich voordoet en welk effect het heeft op de consumentenstroom als ergens een winkel wegvalt of bijkomt. Dat is heel nuttig voor een lokaal bestuur om te weten en het zijn dezelfde gegevens als waar grote ketens zich op baseren om ergens een winkel in te planten.

Het is te vroeg om in te schatten welke impact corona zal hebben op de evoluties inzake detailhandel en leegstand. Hopelijk kunnen we zo snel mogelijk terugkeren naar de lopende situatie. Er zijn wel een aantal trajecten *on hold* gezet omdat het moeilijk is om grote vergaderingen te organiseren met verschillende partijen. Je kan wel één en ander online organiseren, maar daar zitten toch belemmeringen op.

Ook het traject Lier – Aarschot heeft zo vertraging opgelopen. Het is toch de bedoeling om te vragen voor verlenging van dat project om de doelstelling te kunnen bereiken, namelijk baanwinkels terugbrengen en clusteren en het assortiment bepalen. Het andere assortiment kan dan in de kernen aangeboden worden. Het decretaal kader biedt nu te weinig instrumenten en het is ook de bedoeling om daar een antwoord op te bieden. De vertraging heeft er wel voor gezorgd dat de coaches hebben bijgelezen en gestudeerd over de detailhandel.

De consument weet nu ook om te gaan met de online aankopen. Het is de vraag wat daarvan gaat blijven. Of gaat men terug gezellig in het dorp winkelen. Op dat vlak is gedeputeerde Caluwé hoopvol omdat we het winkelen ook meer zijn gaan appreciëren. Winkelen is een aangenaam gebeuren. Anderzijds zijn detailhandelaren zich er nu van bewust dat ze ook digitaal aanwezig moeten zijn en actief in twee werelden.

Inzake de voedselwoestijn loopt er een project rond buurtwinkelen. Het is in de provincie Antwerpen niet zo erg gesteld als in West-Vlaanderen. Voor de coaches is het wel een aandachtspunt om in elke kern een aanbod te zien van essentiële winkels. Bij een onderzoek bleek de stedelijke context ook vatbaar voor voedselwoestijnen. Zo is er in de wijk Luchtbal maar één kleine supermarkt te vinden.

In verband met de relance ligt er inderdaad veel werk op de plank bij het departement logistiek. Er zijn veel projecten en het is een kwestie van die allemaal te laten doorlopen. Alle diensten spelen in op het kader van de Vlaamse middelen voor de relance, zodat er zo veel mogelijk middelen naar de provincie Antwerpen vloeien.

Normaal heeft de provincie Antwerpen het hoogst aantal starters en daarmee ook het hoogste aantal faillissementen. Het is moeilijk in te schatten wat de impact van de coronacrisis op die cijfers zal zijn. Voorlopig blijkt er nog geen impact. We hebben een aantal activiteiten ontwikkeld om de starters te begeleiden. We zullen in 2021 bekijken of we opnieuw met de werkgevers en de zelfstandige organisaties een traject kunnen opzetten, opdat zij starters in onze provincie zouden kunnen begeleiden.

De heer SCHOOFs zegt dat de coaches ook geagendeerd staan op de raad van bestuur van de POM. Hij kijkt er naar uit. Daarnaast is hij niet overtuigd of er niet meer mensen en middelen op de detailhandel gezet moeten worden. Het zijn goede rapporten, maar er zijn twee evoluties waar aandacht naartoe moet gaan: de digitalisering en de zorg die nodig is voor de dorpskernen.

De heer GYS is blij het voornemen te horen dat men zal gaan investeren. Hij vraagt welke ambities er zijn om Vlaamse middelen naar Antwerpen te halen.

De heer CALUWÉ zegt dat er zeker ambitie is, maar dit is afhankelijk van de sector en van hoe de Vlaamse regering de relance wil invullen.

Financiën

De heer SCHOOFs komt tussen over de ethische criteria bij financiële instellingen. In de aanpassing van het meerjarenplan staat dat de beleggingen gebeuren in producten die het hoogst mogelijke rendement genereren in combinatie met het laagst mogelijk renterisico en die garanderen dat het kapitaal op de vervaldag volledig gewaarborgd is. Op een vraag naar ethische modaliteiten is geantwoord dat de reserves op lange termijn beheerd worden overeenkomstig de duurzame criteria die Belfius Insurance zichzelf heeft opgelegd. Toetst de deputatie bij de gelden op korte termijn rekeningen ook de financiële markt in functie van ethische criteria en controversiële activiteiten?

De heer CALUWÉ zegt dat hij de vraag aan de financieel beheerder heeft bezorgd die geantwoord heeft dat het gaat over geld geplaatst op spaarrekeningen, aan nul procent. Door het tijdelijke karakter wordt niet verder getoetst hoe financiële instellingen omgaan met die korte termijn liquiditeiten. Die zitten dus meestal bij Belfius. Belfius heeft wel een algemeen duurzaamheidsengagement onderschreven.

Nr. 4/9 van de agenda

Goedkeuring door Vlaanderen van de jaarrekeningen 2019. Kennisname.
Verslag van de deputatie

(inlassen 48)

Kennis wordt genomen.

Landbouw

De heer DE QUICK stelde eerder al een vraag naar het aanplanten van voedselbossen. Voedselbossen zijn bossen met vruchtbomen. Ze hebben niet alleen milieuwaarde, als luchtzuiverende, waterregulerende loofbomen, maar ook een sociale, verbindende functie. Ze zijn ook een bron van voedsel voor bijen en andere insecten. Vorig jaar was er een project in ontwikkeling om de keuzewijzer in de praktijk toe te passen. Het project Voedsel + dorp dat als aanvraag werd ingediende bij de VDBO. Ook was de dienst landbouw betrokken bij een voedsellandschap in Zwijndrecht. En de VLM bereidde een project voor 'oproep rond voedsellandschappen'.

Werd het project voedsel + bos goedgekeurd? Wat is het resultaat van de realisatie in Zwijndrecht? Wat was het resultaat van het project van de VLM 'oproep rond voedsellandschappen'? Welke initiatieven nam de provincie in functie van 'eetbaar groen'? heeft de provincie geparticipeerd in een project rond voedselbossen? Waarom wordt de aanplant van voedselbossen zo weinig benut in de aanleg van de parken en groen in de provinciale domeinen? Tot slot verwijst de heer De Quick naar een eerdere

tussenkost in verband met groene linten langst fietsostrades en eetbaar groen langst die fietsostrades.

De heer SCHOOFS zegt dat de kredieten bestemd voor de landbouw een brede focus moeten behouden, ook naar de groei van lokale kleinschalige ondernemers in bio landbouw. Er wordt onder meer ingezet op de korte keten en op het versterken van de detailhandel. Met de budgetten wordt een focus gelegd op de pluimveehouderij en de melkveehouderij. Dit heeft een historische grond, maar moet de prioriteit niet verschuiven naar kleinschalige en meer bio landbouw. Deze kleinschalige en kwetsbare ondernemingen hebben behoefte aan een ondersteuning die de provincie kan geven.

De expertise van de provincie kan ingezet worden waar er behoefte is en waar kiemen ontstaan in het sociaal en economisch landschap dat zich differentieert en innoveert.

De heer CALUWÉ wil zijn citaat over voedselbossen graag corrigeren. Hij wil bomen planten als hij van de vruchten kan eten. We kunnen op dat vlak nog meer doen, maar er wordt wel op ingezet. Zo is het project voedsel + dorp goedgekeurd, maar is het uitgesteld tot 2021. Er is ook meegewerkt aan een Landbouwpark in Zwijndrecht, maar dit werd stopgezet door de initiatiefnemers. De oproep rond voedsellandschappen van de VLM werd voorgesteld, maar nog niet gelanceerd. Mocht die er wel komen, dan gaat het bestuur daar op inspelen.

De initiatieven die rond eetbaar groen zijn gelanceerd, is een studie aan de Universiteit Antwerpen die leidde tot de keuzewijzer Eetbaar Groen. Daarnaast zijn er projecten ingediend in de subsidiekorf Landbouw voor 2021, waarbij ook een voedselbosproject wordt opgestart, maar de besluitvorming daaromtrent moet nog plaatsvinden. Collega De Haes zal de vragen met betrekking tot onze eigen domeinen beantwoorden.

De heer DE HAES zegt dat er inderdaad weinig voedselbossen te vinden zijn in de provinciale domeinen en parken. Dit heeft veel redenen: de domeinen worden druk bezocht waardoor er te veel bezoekers zijn voor een traditioneel voedselbos. In het Rivierenhof zijn concrete plannen om in een aparte zone een voedselbos aan te planten. Er wordt ook ingezet op eetbaar groen met activiteiten in de educatieve tuinen. Er wordt gewerkt rond de eetbare tuin, zoals koken met bloemen, onkruiden op je bord,... een bijzondere rol in heel dit verhaal speelt de rode tuin in het Arboretum, die aangelegd is om de bezoekers te tonen hoe je in een siertuin voedsel kunt produceren.

In de parkreglementen is het meestal verboden om de vruchten te verwijderen. Dat belet niet dat sommige bramen, lindebloesems, vlierbloesem, klein fruit, kastanjes, noten, toch geplukt worden of meegenomen worden. Een andere kwestie die zich daar voordoet is paddenstoelen plukken. Wij hebben in de herfst heel wat paddenstoelenplukkers. Een paar domeinen zijn bovendien gelegen op de historisch vervuilde gronden. In het Vrijbroekpark wordt onderzocht wat daar aan materiaal in de appelen zit.

Ten slotte er is nog een ander probleem en dat is dat een aantal van de domeinen juridisch als bos worden aanzien en het bosdecreet en de beheersvisie van ANB zijn daarop van toepassing. Volgens de beheersvisie van ANB is het niet aangewezen om niet-inheemse soorten aan te planten en dat kan raar klinken, maar daar zitten dan appelaars, perelaars, de perzikbomen en de notelaars onder. De meeste bossen worden wel ingezet als voedselbossen voor de fauna. Er wordt in het bijzonder aandacht gegeven aan het voorzien van voldoende voedsel voor bijen en insecten. Daarom wordt er ook extra ingezet op de aanleg van bloemenweiden, op pesticide-vrije bloembollen en op bij-vriendelijke bomen.

De heer CALUWÉ wil nog antwoorden op de vraag van de heer Schoofs. Het is duidelijk dat daar een maatschappelijke discussie rond is. Het landschap is genuanceerder, maar voor de evolutie in de landbouw in Vlaanderen ziet men twee belangrijke stromen. Enerzijds het lokale model, korte ketens, CSA stadslandbouw en anderzijds het groeimodel, technologische vernieuwingen die rekening houden met omgevingen met hogere efficiëntie, de meer intensieve sector. Het beleid erkent die verschillende landbouwmodellen en geeft kansen aan het volledige spectrum van landbouwbedrijven, voor zover het gaat over professionele landbouw. Goede evoluties in beide sectoren kunnen elkaar beïnvloeden: de een kan van het ander leren. Bij de zoektocht naar ruimte voor landbouw, is dat ook zoeken naar ruimte voor de korte keten, voor de CSA, voor de stadslandbouw, voor de bio landbouw, die veel ruimte vraagt. De activiteiten die vanuit de subsidiekorf Landbouw worden gefinancierd, zitten eigenlijk overwegend in die sector.

Er wordt inderdaad een specifiek beleid gevoerd rond glastuinbouw en veeteelt. Die is ontstaan vanuit de nood bij grootschalige bedrijven, maar is ook relevant voor kleinere bedrijven. Alle glastuinbouwers kunnen bij het loket terecht en er is een specifieke lijn ontwikkeld hoe je omschakelingen kan doen naar bepaalde teelten die mogelijk zijn in relatief kleine serres. Er zijn bepaalde niches die zinvol zijn om in die serres te ontwikkelen. Het proefcentrum in Sint-Katelijne-Waver is aangespoord om een biolijn te ontwikkelen. Ook in de Hooibeekhoeve is er veel aandacht voor bio veehouderij. Tot slot wordt er veel aandacht besteed aan de communicatie in de week van de korte keten.

Nr. 4/2 van de agenda

APB Hooibeekhoeve. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2021.
Goedkeuring.
Verslag van de deputatie

(inlassen 49)

Goedgekeurd met 27 stemmen ja, bij 3 stemmen nee en 2 onthoudingen.

Stemming nr. 15.

(inlassen 50)

De heer SCHOOFS laat weten dat er nog een extra nee-stem voor hem genoteerd mag worden.

Mevrouw BAKELANTS wil een extra onthouding laten noteren.

Nr. 4/3 van de agenda

EVAp Proefbedrijf Pluimveehouderij vzw. Meerjarenplan 2020 - 2025 en Kredieten 2021. Goedkeuring.
Verslag van de deputatie

(inlassen 51)

Goedgekeurd met 27 stemmen ja, bij 3 stemmen nee en 2 onthoudingen.

Stemming nr. 16.

(inlassen 52)

De heer SCHOOFS en mevrouw BAKELANTS laten weten dat er voor hen een extra onthouding genoteerd mag worden.

Innovatie

De heer SOHIER hoorde in de openingsrede van de gouverneur dat waterstoftechnologie een deel van de oplossing is voor het energie- en klimaatprobleem. De provincie heeft hier een kans om op de voorgrond te treden wat betreft innovatie en milieuvriendelijke energie en mobiliteit. De fabriek van Van Hool is wereldtop in zuivere waterstoftechnologie en kan milieuvriendelijk openbaar vervoer bouwen. Door de huidige crisis is Van Hool zwaar getroffen. Ongeveer de helft van de werknemers zit in tijdelijke werkloosheid en er is ook een impact op de talrijke onderaannemers en zelfstandigen.

De heer Sohier stelt twee oplossingen:

1. Waterstof wordt algemeen erkend als ideale energie-oplossing. De provincie Antwerpen wil een voortrekkersrol spelen in de energietransitie. De daad bij het woord voegen kan door te investeren in laadinfrastructuur.
2. De Lijn moet nog een groot deel van haar oude dieselbussen vervangen. Dat gaat tergend langzaam. Als de bestelling en de bouw van die bussen versnelt, kan de fabriek haar werkzaamheden terug opschroeven.

De heer CALUWÉ verzekert dat hij bekommerd is om de huidige economische crisis en daarbij zeker ook denkt aan Van Hool. Daarnaast onderschrijft de provincie de waterstofvisie en wordt bekeken hoe de uitrol ervan gefaciliteerd kan worden. Vanuit de provincie Antwerpen is er met 371.000 EUR financiering ondersteuning gegeven aan waterstofprojecten. Daarvan was 250.000 EUR bestemd voor cofinanciering van het Interregproject Waterstofregio 2.0. De POM heeft onderzocht of waterstofgebruik mogelijk was op twee bedrijventerreinen. Het is ook in dat kader dat er in 2021 een watertankstation zal open gaan in Wilrijk. Dat wordt gekoppeld aan de afvalenergiecentrale van ISVAG. Bij De Lijn zal het bestuur aandringen dat zij inderdaad snel zouden overgaan tot die bestellingen.

Logistiek

De heer SCHOOFS zegt dat de provincie over ongeveer 180 gebouwen beschikt. Gebouwen zijn, samen met vervoer, de belangrijkste bron van broeikasemmissies. Renovatietechnologie kan de uitstoot in Vlaanderen naar schatting met de helft verminderen. Het provinciehuis is een voorbeeld van duurzame renovatie. De veelheid van gebouwen in de provincie wordt dus ook best benaderd vanuit de modaliteiten van een provinciaal beleidsplan betreffende het verduurzamen van gebouwen. Een beleidsplan is een aanzet, want ingrepen vergen tijd en de financiering moet ook opgebouwd worden. Een duurzaamheidsplan voor de gebouwen focust op alle gebouwen.

Is er voor de gebouwen een classificatie gemaakt van hun comfort, toegankelijkheid en duurzaamheid?

Is er een beleidsplan en financieel plan opgemaakt in functie van een verbetering van de gebouwen.

Welk beleid zet de provincie uit in haar benadering van gemeenten. Een conditiestaatmeting van de eigen gebouwen kan voor lokale besturen een voorbeeld en een ondersteuning zijn.

Mevrouw BAKELANTS wil graag weten hoe lang het Lozanagebouw al leegstaat. Over welke oppervlakte gaat het en wat is de stand van zaken van de renovatie? De verbouwing van het interieur zal plaatsvinden voor NT2 en DocAtlas. In het verleden is een studie gemaakt over de invulling van het gebouw. Kan die studie overgemaakt worden? Wat houdt de renovatie in, want er is een budget van 2 miljoen EUR voorzien? Bij elke infrastructuurinvestering wordt getracht passief of energieneutraal te (ver)bouwen. Toch is er geen specifiek project of doelstelling rond energieprestatie van het provinciaal patrimonium. Wat is de timing van de renovatie?

Spreekster vraagt ook een stand van zaken in verband met de verkoop van het Coveliersgebouw. Wanneer wordt het te koop gesteld en wat is de schatting dat het zal opbrengen?

Mevrouw TALHAOUI zegt dat er de laatste dagen verlossend nieuws is rond verschillende vaccins die de coronastress komen verlichten. De Belgen zullen vanaf januari in de rij staan om gevaccineerd te worden. In Duitsland worden er vaccinatiedorpen uitgebouwd. Zijn de gouverneur en de deputatie al bevraagd over de infrastructuur van de provincie? Komt er een provinciale vaccinatiestrategie? Zal de provincie een informatie- en sensibiliseringscampagnes opzetten? Zal het testdorp twee opdrachten (testen en vaccineren) kunnen vervullen? Gaat de deputatie schikkingen treffen om het eigen personeel te vaccineren?

Mevrouw TALHAOUI zegt dat de provincie tijdens de vorige lockdown optrad als facilitator om bedrijven aan te schrijven om een productie op te starten van mondknipers. Veel gemeentebesturen wensten hun burgers een mondkniper aan te bieden en de provincie heeft haar verantwoordelijkheid opgenomen. Hoeveel bedrijven zijn ingegaan op de oproep? Hoeveel gemeentebesturen hebben hierop ingetekend? Hoeveel knipers zijn op die manier bij burgers geraakt? Heeft de deputatie zich voor bepaalde duur geëngageerd?

De heer CALUWÉ zegt dat er een classificatie van de provinciale gebouwen bestaat: dit is de duurzaamheidsscan die DLOG heeft gemaakt. Aan de hand van 28 criteria wordt voor de thema's water, energie, gezondheid en comfort een score opgesteld. Door een optelling kan je een score verkrijgen voor het hele provinciale patrimonium. De quickscan gebeurt jaarlijks waardoor je een snelle appreciatie bekomt van de staat van de duurzaamheid van de gebouwen.

Wat het financieel plan betreft, staan alle significante nieuwbouwprojecten in het meerjarenplan. Bijkomend is er nog een extra budget voor projecten voor hernieuwbare energie en warmteproductie op diverse sites. Dit budget wordt gebruikt voor stookplaatsconstructies en energietransitie naar duurzame energie. De provincie kan niet ingaan op de vraag naar ondersteuning van gemeenten. Het departement heeft haar handen meer dan vol met alle projecten die op stapel staan.

De laatste gebruiker van het Lozanagebouw is vertrokken in april 2020. In tussentijd is het gebouw gebruikt voor extra vergaderaccommodatie in het kader van de coronaproblematiek. Het gaat om een bruto-oppervlakte van 4000 m². Er is een ontwerp bureau aangesteld en het voorontwerp wordt gefinaliseerd in samenspraak met NT2 en DocAtlas. Er zijn diverse scenario's bekeken voor het Lozanagebouw, maar gezien de sterke verbondenheid met het provinciehuis is vermarkten geen optie. Het budget waarvan sprake is ondertussen verhoogd naar 3 miljoen EUR. Dit is geen grondige renovatie, maar een optimalisatie naar de behoeften van de gebruikers en een update van de technieken en veiligheid.

Er is wel degelijke en visie rond passief en energieneutraal bouwen en verbouwen. Alle ontwerp bureaus ontvangen bij de opmaak het document verplichte kwaliteits- en duurzaamheidseisen. De timing van de renovatie en de verhuis van de diensten is gepland in september 2022. De entiteiten betalen geen huur, omdat het provinciale entiteiten zijn.

De verkoop van het Coveliersgebouw is begroot op 10.100.000 EUR in de begroting van volgend jaar. Een klein deel van dat gebouw staat leeg. De bezetting wordt geoptimaliseerd door tijdelijke verhuringen aan UNIZO. Inovant en PVI blijven in het gebouw tot ze terecht kunnen in de nieuwe gebouwen van de AP Hogeschool. De afspraak is om te verhuizen tegen eind 2021. NT2 verhuist in september 2022, er zal dus nog bezetting zijn, ook al is het gebouw verkocht. Wellicht heeft dat geen invloed op de verkoopprijs omdat de koper ook tijd nodig zal hebben om het gebouw te ontwikkelen. De overige huurders van het Coveliersgebouw zijn ook op de hoogte.

De heer Caluwé geeft, met betrekking tot de vaccinatie, de antwoorden die hij kreeg van de gouverneur. De nationale vaccinatiestrategie zal in verschillende fasen verlopen. In de eerste fase is geen vraag gesteld aan de gouverneurs. Voor de volgende fasen zal een toelichting gebeuren aan de gouverneurs en de lokale overheden. Er komt geen provinciale vaccinatiestrategie. In de mate dat de gouverneur en de provincie betrokken worden, zal er uitgevoerd worden, wat gevraagd wordt. De gouverneur zal loyaal meewerken aan de uitvoering van de voorop gezette strategie, in de hoop dat de maatregelen voorzichtig en omzichtig kunnen worden versoepeld en het min of meer normale leven kan hernemen. Voor de vaccinatie van eigen personeel zal rekening gehouden moeten worden met de prioriteiten in de doelgroepen, maar het lijkt logisch om op z'n minst het personeel te sensibiliseren.

Er zijn 16 bedrijven ingegaan op de oproep om mondkmaskers te produceren, die liggen niet allemaal in de provincie Antwerpen omdat de wetgeving op overheidsopdrachten dat niet toestaat. 14 gemeenten hebben gebruikgemaakt van de mogelijkheid, een aantal gemeenten hebben de methodologie overgenomen van de provincie. Er zijn 221.500 mondkmaskers verdeeld. Het raamcontract was voor beperkte tijd, dat kan enkel om er autonoom van af te nemen.

De heer De HAES vult aan wat betreft de vaccinatie. Campus Vesta is aangeboden als mogelijke locatie, de gouverneur zal dit in haar achterhoofd houden. Wat betreft het eigen personeel is er al heel wat ervaring, dus we kunnen dat organiseren, maar het is wachten op de regels.

ICT

De heer DE WINTER stelt dat het coronavirus de digitalisering in razend tempo heeft versneld. IT'ers zijn helden die zorgden dat medewerkers van thuis uit hun job naar perfectie kunnen uitvoeren, terwijl provincieraadsleden zowel digitaal als hybride de belangen van de provincie kunnen volgen. Ook in 2021 wordt gefocust op digitalisering. Er kunnen nog efficiëntiewinsten gemaakt worden door de wildgroei aan systemen in kaart te brengen en strategie en architectuur hierin te scheppen. In hoeverre worden alle technologieën die gebruikt worden geharmoniseerd? Zullen de openbare commissies in 2021 ook digitaal uitgezonden worden? Bij de vaststelling van de kredieten voor 2021 wordt er voor de dienst ICT infrastructuur en operations geen budget voorzien. Wat is daar de reden voor?

De heer CALUWÉ zegt dat er sterk ingezet wordt op het harmoniseren op verschillende niveaus van de verschillende technologieën die gebruikt worden. Zo wordt er bekeken of er nieuwe functionaliteiten geïntroduceerd kunnen worden ter vervanging of afbouw van

andere elementen. Zo is *Skype for business* geïntroduceerd om de klassieke telefonie te vervangen. De Citrix-thuiswerkomgeving wordt vervangen en geïntegreerd in de VPN-omgeving. Wanneer er nieuwe ontwikkelingen komen, wordt bekeken of die uitgerold kunnen worden in het kader van reeds geïntroduceerde technologie. Wat betreft Skype, Teams en Zoom, worden de drie systemen voor specifieke redenen naast elkaar gebruikt. De licenties worden beheerd door het departement ICT.

De provincie zal vanaf 1 januari aansluiten bij eBox om de belastingsbiljetten te verzenden. Enkel de burgers met een actieve eBox zullen het biljet op digitale wijze ontvangen, maar zo zal de provincie naar schatting toch 120.000 brieven minder moeten versturen.

De provincieraadscommissies zullen niet digitaal uitgezonden worden. De opnames voor uitzending kunnen enkel in de provincieraadszaal gemaakt worden. Aangezien de provincieraadscommissies gelijktijdig doorgaan en het niet mogelijk is om meerdere vergadering gelijktijdig op te nemen, is er geen mogelijkheid om de raadscommissies digitaal uit te zenden.

Het krediet voor de dienst ICT infrastructuur en operations zit in de globale lijn verweven. De lijn waarvan sprake is een specifieke lijn voor roerende investeringen en die nood is er niet in het komende jaar. In de periode 2022-2025 wordt dat wel voorzien. De middelen worden dan voorzien voor twee grote investeringen in het datacentrum van de provincie: het vervangen van de centrale opslagsystemen en de netwerkcomponenten.

Havencentrum

Mevrouw BAKELANTS komt tussen in verband met het Havencentrum. Dat wil jongeren informeren en enthousiast maken voor havenactiviteiten en de tewerkstellingskansen in de haven tonen. Naast fysieke excursies, wordt ingezet op havenbeleving in de klas en er komt een vernieuwing van het educatief aanbod. Omwille van de slechte locatie wordt een nieuw Havenbelevingscentrum gepland op de droogdocks-site als samenwerkingsproject met het Havenbedrijf Antwerpen tegen 2024-2025.

De doelgroep zijn jongeren, gezinnen, werkzoekenden en al wie de haven wil ontdekken. Er wordt 8,4 miljoen EUR gepland voor het gebouw, 3 miljoen EUR voor de inrichting en 3,4 miljoen EUR externe financiering. Er wordt een architectuurwedstrijd uitgeschreven voor een schetsontwerp. Er zal een samenwerkingsovereenkomst opgesteld moeten worden met het Havenbedrijf. Wat is dat stand van zaken daarvan? Wat zegt de stad Antwerpen over de globale ruimtelijke planning en randvoorwaarden voor de Droogdocks-site? Kan er een algemene timing gegeven worden? Het project is ook afhankelijk van Europese subsidies en externe partnerships. Kan het project ook zonder gerealiseerd worden?

De heer CALUWÉ zegt dat er een samenwerkingsovereenkomst wordt opgezet met het havenbedrijf naast de samenwerkingsovereenkomst met het Vespa. In de samenwerkingsovereenkomst met het havenbedrijf moeten afspraken gemaakt worden met betrekking tot het te volgen traject rond projectorganisaties en governance organisatie design en het personeelskader, rechtsvorm, belevingsrichting. Het streefdoel is om eind januari 2021 daarmee rond te zijn.

De stad voorziet in de architectuuropdracht een onderdeel masterplan dat een visie over de volledige Droogdocks-site beoogt. In de meerjarenbegroting van de stad zijn budgetten opgenomen voor een deel van buitenruimte en de gebouwen.

De samenwerkingsovereenkomst zal goedgekeurd worden begin 2021, waarna een architectuurwedstrijd wordt uitgeschreven die eind 2021 kan gegund worden. De start van de werken van het havenbelevingscentrum zal theoretisch voorjaar 2023 zijn. De inrichtingswerken zouden in 2025 kunnen starten. Er zijn nog heel wat afhankelijkheden met de andere stakeholders op de site, die bijvoorbeeld de omgevingsvergunningsprocedure nog kunnen beïnvloeden.

De bouw van het havenbelevingscentrum kan gerealiseerd worden zonder subsidies. De businesscase is immers positief en die is voorgesteld in de raad van bestuur van het havencentrum. In de meerjarenbegroting van de provincie zijn de projectkosten van 8,4 miljoen EUR opgenomen. Daar bovenop gebeurt een eenmalige extra donatie van 840.000 EUR aan het havencentrum om eraan te besteden, plus een structurele extra dotatie, elk jaar opnieuw, van 200.000 EUR. Daar bovenop zal een lening worden afgesloten voor de loop van tien jaar om de resterende 3,38 miljoen EUR te dekken. Er gaat dus geen nood zijn om beroep te doen op subsidies of middelen van andere partijen. Wel wordt gerekend op belangrijke stakeholders structurele partnerships, samenwerkingsovereenkomsten op te zetten om de voorziene vierkante meters voor de high-end belevingsinrichting nog te vergroten en het havenbelevingscentrum nog attractiever te maken.

De 600.000 EUR uit de reserves zitten vervat in het investeringsplan voor deze periode. Dat wordt dus nog gebruikt in het havencentrum in Lillo om de bestaande educatieve programma's, de apps, de lespakketten, om die te upgraden. En die staan dus los van het havenbelevingscentrum zelf, maar die kunnen natuurlijk wel gebruikt worden in het nieuwe havencentrum.

Nr. 4/1 van de agenda

APB Havencentrum. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2021.
Goedkeuring.
Verslag van de deputatie

(inlassen 53)

Goedgekeurd met 28 stemmen ja, bij 3 onthoudingen.

Stemming nr. 17.

(inlassen 54)

Nr. 0/1 van de agenda

Aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2020). Vaststelling kredieten 2021. Advies van het Rekenhof. Kennisname.
Verslag van de deputatie

(inlassen 55)

Kennis wordt genomen.

Nr. 4/4 van de agenda

Aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2020). Aanpassing van

de dotaties van de autonome provinciebedrijven en de extern
verzelfstandigde agentschappen privaat met vzw-structuur. Vaststelling
van de kredieten 2021. Goedkeuring.
Verslag van de deputatie

(inlassen 56)

**Goedgekeurd met 20 stemmen ja, bij 3 stemmen nee en 9
onthoudingen.**

Stemming nr. 18.

(inlassen 57)

Nr. 4/5 van de agenda

Aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2020) - Beleidsrapporten
en detail bij de aanpassing meerjarenplan. Vaststelling van de kredieten
2021. Goedkeuring.
Verslag van de deputatie

(inlassen 58)

**Goedgekeurd met 19 stemmen ja, bij 6 stemmen nee en 8
onthoudingen.**

Stemming nr. 19.

(inlassen 59)

De heer LEMMENS rondt de budgetbesprekingen af, die een uurtje over tijd gegaan zijn
dus dat valt nog mee. Het is een jaar in mineur geweest, maar deze begroting geeft hoop
op beterschap, geeft perspectief. Spreker dankt de oppositie voor haar constructief
optreden. Mevrouw Van Dienderen was blij dat ze naar intenties mocht peilen. We
kunnen de belastingen niet verminderen, dat is ook duidelijk geworden.

De heer Lemmens bedankt ook de meerderheid want die waren heel constructief.
Einstein heeft eens gezegd dat een avond waarop iedereen het eens is, een verloren
avond is. We zijn hier niet om het altijd met elkaar eens te zijn, maar om ideeën uit te
wisselen.

De SDG's zijn een positief project, we gaan ook werk maken van gebiedsgericht
samenwerken. Er komen nog interessante debatten over de provincies en regio's.
Investeren zal sowieso de beste relance zijn en volgend jaar zullen de investeringen en
financiën extra gemonitord worden. Hopelijk zullen de vaccins de oplossing bieden, maar
we zullen toch nog een paar maanden met deze pandemie moeten leven.

Een aantal mensen verdienen een uitdrukkelijke dank: de griffier, de financieel
beheerder, de voorzitter en ondervoorzitter, maar ook enorme waardering voor de dienst
ICT en de bodes. Afsluiten doet de heer Lemmens met woorden van wijlen president
Kennedy. Die heeft gezegd dat het woord crisis in het Chinees uit twee karakters
bestaat: één voor gevaar en één voor mogelijkheden. Laten we toch vooral de
mogelijkheden van deze crisis zien en erbovenop geraken.

De VOORZITTER wil nog even aandacht vragen voor de laatste provincieraad van Frank,
de vaste techniekier van de provincieraad, die vanaf midden januari met verdiende rust
gaat.

De vergadering wordt gesloten om 19.10 uur.